

Zelta pāris zelta kāzu priekšvakarā

● Zelta kāzu priekšvakarā Genovefa un Aloizis Stikāni atzina, ka ir laimīgi par to, ka pirms 50 gadiem viens otram teikuši jāvārdus. Foto: M.Rukosujevs

Jersikas pagastā, netālu no Daugavas krasta, piemīlīgā, zaļumu un puķu ieskaudā mājā šajās dienās kāds vēl joprojām stalts kungs sniegs ziedus joprojām apburošai dāmai un iečukstēs ausī viņai vien veltītus vārdus. Tas nekas, ka no daudzajām kopā vadītajām ziemām matos iebirusi sarma, un abiem par ceļabiedriem vajadzīgi palīgi – spieķiši. Sirdis ir tikpat pilnas ar mīlestību kā toreiz, pirms 50 gadiem, kad viņi viens otram teica «jā» vārdus. Tagad GENOVEFA un ALOIZIJS STIKĀNI ir pateicīgi Dievam un liktenim, kas ļāvuši šo ceļu pusgadsimta garumā noiet kopā, kopīgi uzaudzināt meitas, sagaidīt un redzēt izaugam mazbērņus, strādāt, uzbūvēt māju un vienmēr viens otram būt par mīlotu draugu.

Oficiālā Stikānu ģimenes nodibināšanas diena ir 19. maijs. Laulības baznīcā notika 29. maijā, bet kāzas jūnija sākumā.

Kā Genovefa un Aloizis satikās un kā viens otram iepatīkās? Par to ar smaidu stāsta Aloizis. Man bija pieci ar pusi gadu, viņš atceras, kad vienā jaukā vasaras dienā māte ienāca istabā un teica, vai tu, dēls, zini? Kaimiņos ir jaunieši, Apolonijai piedzimis meita. Vai es toreiz varēju iedomāties, ka tā meita vēlāk kļūs mana sieva?

Bērni augdami bieži spēlējies kopā. Viņi dzīvoja Rožupes pagastā, reizē gāja uz vietējo skolu, brauca uz skolu Līvānos, pēc tam kopā staigāja uz zaļumballēm Dubnas krastā. Aloizijam patikušas arī citas meitenes, bet tā viena sirdī turējusies vairāk.

Aloizis bija galants kavalieris, kas ballēs izdancināja visas kaimiņu meitas, iestarpina Genovefa. Arī precinieku

atbraukšana viņai ļoti saglabājusies atmiņā. Aloizis jau bija iekārtojies darbā mežniecībā, strādāja Turku pagastā, Genovefas darba vieta bija Jersikas skolā. Precībās Aloizis ieradās ar tēvu un tanti, sapušķotā zirga pajūgā.

Pēc tam viņi sareģistrējās. Laulībām izvēlējās Nīcgales baznīcu, tālāk no ļaužu acīm, jo skolotāja nedrīkstēja iet baznīcā, kur nu vēl laulāties. Uz Nīcgali braucām paslepšus, katrs no savas stacijas, atceras Genovefa. Viens vilcienā iekāpa Līvānos, otrs – Jersikā. Aizbraukuši ļoti agrā rītā, vedēju pavadībā. Tikko uzlekusi saulīte apspīdējusi jaunā pāra ceļu, ejot uz baznīcu.

Genovefa mācījās neklātieņē un ieguva augstāko izglītību. Jersikas pamatskolā pagāja viss viņas darba mūžs. Aloizis savus spēka gadus ziedoja mežam, par mežsargu Līvānu mežniecībā nostrādāja 33 gadus. Viena pēc otras piedzima divas meitas. Silvija

tagad ir Salas bibliotēkas (Jēkabpils raj.) vadītāja, Maija – muzeja direktore Kuldīgā. Vecāki atzīst, ka meitenēm kā vissvarīgākā īpašība dzīvē mācīts godīgums un strādīgums. Viņām izvirzītas augstas prasības, jo skolotāja uzskatīja, ka viņai nav morālu tiesību būt prasīgai pret citiem bērniem, ja savējiem dod atlaides. Abas meitenes ar vecāku atbalstu ieguva augstāko izglītību, Maija pat divas. Tagad vecāki jūtas apmierināti, jo meitas arī savās ģimenēs ievēro tos pašus principus. Genovefai un Aloizijam ir iemesls lepoties ar saviem trijiem mazbērniem. Vecākā mazmeita Rita jau beigusi studijas, mazdēls Arturs studē, bet jaunākais Matīss čakli mācās pamatskolā.

Kā nosaukt tās jūtas, ar ko cilvēki tik stipri viens otram saistīti, ka spēj laimīgi kopā nodzīvot līdz zelta kāzām? Mīlestība, Aloizis, ne mirkli nevilcinoties, atbildēja. Ja tā pastāv, tad viss veicas. Arī saprašanās. Mēs varējām vienoties par visiem svarīgajiem jautājumiem. Genovefa savu kārt kā vīra labāko īpašību minēja viņa atbildības sajūtu par ģimeni, par to, ka vienmēr varējusi uz viņu paļauties.

Sievas pārziņā šajā ģimenē bija mājas sakoptība, skaistuma ieviešana un uzturēšana. Vīrs uzskatīja par savu pienākumu uzbūvēt stipru un drošu ģimenes ligzdu – māju, kurā tagad abi dzīvo. Paralēli tieša-

jam darbam abi kopā arī zemes gabaliņu, turēja lopīņus.

Pirms zelta kāzām, kad kopā tiks aicināti radi un citi tuvi cilvēki, Genovefa sagatavojusi veltījumu savai ģimenei – hroniku. Vienuviet apkopotu divu dzimtu koki – viņas pašas un vīra. Par moto šim vēstījumam ņemta tautas dziesma: «Dod, Dieviņ, kalnā kāpt, ne no kalna lejiņā. Dod, Dieviņ, otram dot, ne otra mīļi lūgt». Ar fotogrāfijām un tām pievienotā teksta parādīta ģimenes vēsture.

Daudz fotogrāfiju no pēdējiem gadiem, kad Genovefa roši iesaistījies sabiedriskajā dzīvē. Tika izveidota Latgales kultūras biedrības «Saime», viņa noorganizēja folkloras ansambli. Nodibināja pensionāru apvienību Jersikā, vadīja dramatisko kolektīvu, iestudēja ludziņas, rīkoja svinības gadskārtu svētkos, kopīgas jubilejas. Regulāri tiek rīkoti dzimtas salidojumi. Visās šajās aktivitātēs atbalstīja vīrs, organizatoriskajos darbos iesaistījās arī meitas un mazbērni. Genovefa savākusi un apkopojusi arī bagātīgu materiālu klāstu par Jersikas pagastu saistībā ar Jersikas 800 gadiem.

Joprojām Genovefa un Aloizis jūtas viens otru mīloši, laimīgi viens ar otra klātbūtni, laimīgi savā uzceltajā mājā un par visu to, kas ar viņiem noticis. Lielākoties dzīve dāvājusi tikai laimes mirkļus.

L.Rancāne

● Lietuvieši izvēlas Eiropas Savienību

⇒ 2. lpp.

● Iesvētīts krusts Preiļu novada Jaunsaimniekos

⇒ 3. lpp.

● Līvānu novadā

⇒ 4. lpp.

● Kā dzīvo invalīdi Jersikas pagastā

⇒ 6., 7. lpp.

● Aktuāli lauksaimniekiem pēc pavasara

⇒ 9. lpp.

● Sludinājumi, reklāmas

⇒ 12. lpp.

● REKLAMA

Droši un izdevīgi!

16.05.2003.	Pārk	Pārdod
USD (ASV dolāri)	0.5619	0.5676
EUR (Eiro)	0.6399	0.6483
Privatizācijas sertifikāti	4.0	5.25

Hipotēku banka

Preiļi, Brīvības ielā 2, tālr. 7774053, 7774042
Tālrunis informācijai 8000100
www.hipoz.lv

Eiro kurss pārsniedz rekordus

Eiro kurss pret ASV dolāru sasniedzis augstāko līmeni pēdējo četru gadu laikā. Euro kurss pret citām valūtām arvien turpina augt, kas ir neizdevīgi tām Eiropas valstu firmām, kuras savu produkciju eksportē ārpus eirozonas.

Pasūti savu laikrakstu un piedalies AKCIJĀ

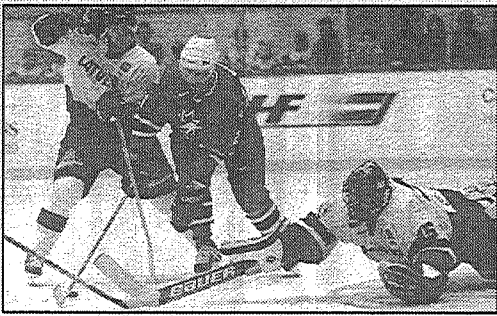
«Veram vātā loģus, mazgājam un pošam — Vasarsvētki klāt!»

Abonējot «Novadnieku» jūnijam, jūlijam, augustam un arī turpmākajiem mēnešiem, visi abonenti var piedalīties Vasarsvētku loterijā, kurā tiks izlozētas **dāvanu kartes 5 latu vērtībā** no veikala «DIOL» (Preiļos, Aglonas ielā 1), «STILS» (Preiļos, Daugavpils ielā 35).

Ar «Novadnieku» zini valrāk, dzīvo pllnvērtīgāk!

Apmeklējiet veikalus «DIOL» un «STILS», un plašajā preču klāstā katrs atradīsiet noderīgas lietas savam mājoklim!

Konkursa «Sarauj, Latvija, Somijā!» pareizās atbildes

1. Vai Latvijas izlase spēs apakšgrupas turnīrā kvalificēties labāko 12 komandu skaitā, lai turpinātu cīņu par čempionāta medaļām?

Jā

2. Kurš no Latvijas izlases hokejistiem būs rezultatīvākais (kombinācija: vārti + piespēles) Pasaules čempionātā?

Kārlis Skrastiņš (3 + 3)

3. Sarindojiet valstsvienības, kas, jūsuprāt, iegūs Pasaules čempionāta medaļu komplektus?

Zelts — Kanāda
Sudrabs — Zviedrija
Bronza — Slovākija

4. Kādā vietā Pasaules čempionātā 2003 ierindosies Latvijas valsts hokeja izlase?

9. vieta

5. Kurš hokejists ir visu laiku rezultatīvākais (kombinācija: vārti + piespēles) Latvijas valsts vienības rindās?

Aleksandrs Kerčs

6. Kad ir plānots organizēt Pasaules čempionātu hokejā Latvijā?

2006. gadā

7. Latvijas valstsvienības treneru tandēms Pasaules čempionātā 2003?

Kurts Lindstrēms — galvenais treneris,
Oļegs Znaroks — galvenā trenera palīgs,
Mats Ulanders — galvenā trenera palīgs.

8. Cik Nacionālās Hokeja līgas spēlētāju tiks pieteikti dalībai Pasaules čempionāta 2003 Latvijas valsts izlasē?

2

9. Prognozējiet apakšgrupas turnīra spēļu iznākumus ar Latvijas valstsvienības piedalīšanos.

Latvija — Zviedrija 1 : 3
Latvijas — Kanāda 1 : 6
Latvija — Baltkrievija 4 : 0

Paldies par piedalīšanos konkursā «Sarauj, Latvija, Somijā!». «Novadnieks» saņēma 114 hokeja entuziastu vēstules. Par katra jautājuma pareizo atbildi varēja saņemt 1 punktu, par daļēju atbildi no 0,3 līdz 0,5 punktiem.

No 9 iespējamiem punktiem

5,8 punktus ieguva KRISTAPS LIEPIŅŠ (Līvāni);

5,8 punktus ieguva VITĀLIJS KURSIETIS (Rožupes pag.);

5,5 punktus ieguva EDGARS PŪCĪTIS (p. n. Līvāni, Veiguros).

Hokeja fana krekliņš konkursa līderi gaidīs nākamgad, bet Kristaps Liepiņš, Vitālijs Kursietis, Edgars Pūcītis saņems trīs mēnešu «Novadnieka» abonementu.

Lūdzam zvanīt pa tālr. 53 07056, lai vienotos, kuriem mēnešiem jums pasūtīt laikrakstu.

Līdz nākamajam čempionātam.

Jūsu «Novadnieks»

Lietuvieši izvēlas Eiropas Savienību

10. un 11. maijā Lietuvā notikušajā referendumā vairāk nekā 90 procenti referendumu dalībnieku no 2,6 miljoniem balsstiesīgo uz apgalvojumu «Es esmu par Lietuvas dalību Eiropas Savienībā» atbildējuši ar «Jā».

Uztraukums kā hokeja čempionātā

Referenduma norise Lietuvā atgādināja paralēli notiekošo pasaules hokeja čempionāta fināla spēli, kad līdz trešās trešdaļas beigām vēl nebija zināms uzvarētājs. Saskaņā ar likumu par referendumu, tas ir spēkā, ja balsošanā būs piedalījušies vairāk nekā 50% vēlētāju.

Pirmās referendumu dienas vakarā nobalsojuši bija tikai 23 procenti balsstiesīgo. Pieskaitot tos 7,6 procentus, kuri izmantoja iespēju nobalsot pa pastu, pirmās referendumu dienas iznākums bija 30,6 procenti nobalsojušo. No avotiem valdībā aģentūrai «Reuters» kļuva zināms, ka aiz slēgtām durvīm politiskie līderi tomēr bijuši tuvu panikai. Premjerministrs Alģirds Brazauskas aģentūrai teica: «Naktī būs grūti mierīgi gulēt, taču es neteiktu, ka situācija ir traģiska.» Tomēr svētdien ap sešiem vakarā nepieciešamie 50% balsstiesīgo bija pabijuši balsošanas iecirkņos.

Lietuvas prezidents Rolands Pakss gan apliecināja, ka vēlētāju dalība tiek kontrolēta pa minūtēm. Sestdien Viļņas priekšpilsētās bija norīkoti speciāli autobusi, kas nogādāja iedzīvotājus uz vēlēšanu iecirkņiem. Kaut gan no piektdienas agitācija bija aizliegta, tā izskanēja gan televīzijā, gan no valsts augstāko amatpersonu mutēm, gan no kancelēm svētdienas rīta dievkalpojumos. Svētdien «BP market» paziņoja, ka katrs, kurš pēc plkst.19 atnāks uz viņu lielveikalu un uzrādīs īpašu uzlīmi par piedalīšanos referendumā, par vienu centu varēs iegādāties pudeli alus vai limonādes, veļas pulvera paku vai šokolādes tāfelī.

Tāpēc notikušā balsojuma rezultāti nedaudz pārsniedz iepriekš prognozēto sabiedriskās domas aptaujās: ka vēlētāju aktivitāte nedaudz pārsniegs 50% un ka divas trešdaļas Lietuvas iedzīvotāju piekritīs dalībai ES. Negatīvu attieksmi pret ES maija aptaujā bija pāduši tikai 13% aptaujāto, bet balsošanas dienā pret nobalsoja 9 procenti.

Uz vēlēšanām – divreiz gadā!

Šogad šī bija otrā reize, kad pie balsošanas urnām devās Lietuvas pilsoņi. Pirmās bija prezidenta vēlēšanas ar zemāku aktivitāti nekā nule notikušajā balsojumā. Arī nākamgad būs divas – Eiropas Parlamenta un Seima vēlēšanas.

● Lietuvietis, vērodams plakātu, vēl prāto – iet balsot vai ne.

Eiropas politiķi ne vienreiz vien uzdevuši sev jautājumus, vai referendumi kā tiešās demokrātijas izpausme attaisnojas uz eiroskepticisma izplatības fona un uz Īrijas un Dānijas negatīvo iznākumu fona. Arī Lietuvā par to bija diskusijas.

Ne jau ES atbalsta balansēšana uz 50 procentu robežas lika arī Lietuvai politiķiem šaubīties par tautas nobalsošanas nepieciešamību. Bija pat doma Pievienošanās līgumu ratificēt Seimā, un tautai pat nejaudāt. Lietuvas referendumu vēsture mudina izvairīties no tādiem riskantiem demokrātijas pasākumiem, kā tautas nobalsošana. Jo no 17 referendumiem, kas līdz šim notikuši Lietuvā, deviņos pirmās brīvvalsts laikā neviens no ierosinājumiem netika atbalstīts. Kopš neatkarības atjaunošanas Lietuvā bijuši astoņi referendumi, bet tikai trijos ierosinātais jautājums guvis tautas atbalstu – par Lietuvas neatkarības atjaunošanu, par bijušās PSRS armijas izvākšanu, pēdējais sekmīgais bija 1992. gadā, kad lietuvieši apstiprināja savu Konstitūciju.

Lietuvieši stāda kartupeļus, latvieši – novāks?

Bažas par nepietiekamo balsotāju skaitu, lai referendumu skaitītu par notikušu, sestdienas novakarē Lietuvā saistīja ar jauko saulaino laiku, kas bija vispiemērotākais kartupeļu stādīšanai. Tikai baltieši to saprot – arī padomju laikos piešķirtās valsts brīvdienu – 1. un 9. maijs – vienmēr tika izmantotas kartupeļu stādīšanai.

Arī Latvijā 20. septembris var izrādīties saulains pēc kāda lietaina septembra sākuma, un tad gan latvieši kartupeļus vagā neatstās. Tomēr ne jau tas ir lielākais risks referendumu notikšanai. Lietuvā noskaidrojās, ka kūrākie balsotāji bija nevis kartupeļu stādītāji, bet pilsētnieki.

Lietuvieši latviešiem ir lielāki priekšāteicēji nekā mēs pašī apzināmies. Ne jau referendumu bastošanas iemes-

lu ziņā. Lietuvas balsojums latviešiem nenoliedzami ir svarīgāks nekā igauņu balsojums. Ne tikai baltu tautas saimes kopīgo asiņu un kopīgā valodas zara dēļ. Galvenokārt, tāpēc, ka Lietuva ir pirmā valsts pa ceļam no Latvijas uz Eiropas Savienību. Vismaz tagad droši zināms, ka Eiropas Savienības robeža vismaz pienāks pie Latvijas robežas, un pēc poļu balsojuma – vai taisnākais ceļš uz ES bez apstāšanās būs pa asfaltu vai pa jūru.

Un, otrkārt, kaimiņu pārliecinātība neizlēmīgajiem latviešiem būs lielākais arguments visplašākajā amplitūdā: gan tiem, kam patīk, ka viņa vietā izlemj kāds cits («ja jau kaimiņš iestājies, tad es ar'...»), gan tiem, kurus uz priekšu virza konkurence («neļaušu lietuviešiem un igauņiem paiet man garām!»).

Nevar uzticēties optimistiem...

Viena no problēmām, kas varētu ietekmēt referendumu par Latvijas dalību Eiropas Savienībā norisi, var būt fakts, ka šim pasākumam atvēlētā tikai viena diena, atzīst Centrālās vēlēšanu komisijas (CVK) priekšsēdētājs Arnis Cimdars, kurš Lietuvā vēroja tur notiekošo referendumu. Viņš pieļāva, ka konkrētajā dienā – 20. septembrī – būs pietiekoši daudz tādū cilvēku, kuri vēlēšies piedalīties referendumā, taču to nevarēs izdarīt, jo atradīsies darbā, lidmašīnā vai vēl kur citur.

Uzskata arī, ka Lietuvas referendumu ir kritiskais pārbaudījums pirms referendumiem Slovēnijā (16.-17. maijā) un Polijā (8. jūnijā), kur notiek cīņa pret vēlētāju apātiju. Arī vispārliecinātāko eiropoptimistu zemē Ungārijā zemās vēlētāju aktivitātes dēļ referendumu likumība bija apdraudēta. Tomēr lietuviešu stimulēšanas metodes pārķāpa ne tikai demokrātijas normas, bet pašu lietuviešu likumus.

Kā zināms, Saeima 8. maijā papildināja Satversmi, ka lēmums par Latvijas dalību

Eiropas Savienībā vai būtiskām izmaiņām šīs dalības nosacījumos būs pieņemts, balsotāju skaits būs vismaz puse no pēdējās Saeimas vēlēšanās piedalījušo vēlētāju skaita un ja vairākums ir balsojis par Latvijas dalību Eiropas Savienībā. Tā kā 8. Saeimas vēlēšanās, tika saņemtas 995 085 derīgas vēlēšanu aplokšnes, tautas nobalsošana par Latvijas dalību ES būs notikusi, ja tajā piedalīsies vismaz 497 543 vēlētāji (no turpat 1,4 miljona balsstiesīgo).

Eiroskeptiķi saka: tik zems sliksnis balsojuma ieskaitīšanai palīdz uzvarēt ES atbalstītājiem. Tomēr šī iebilde neiztur kritiku, jo likums par tautas nobalsošanu palīdz referendumu uzskatīt par rītu. Turklāt eiroskeptiķiem, kuri ir mazākumā, lielākas izredzes uzvarēt. Lietuvas gadījumā tiem 9 procentiem, kas nobalsoja pret, pat teorētiski nebija iespējams panākt savas pozīcijas uzvaru. Latvijā tas ir iespējams.

«Nevar uzticēties optimistiem, kas domā: viss būs labi tāpat», TV tiešraidē no Viļņas brīdināja vadības grupas «Latvija Eiropā» vadītāja Ramona Umblija, uzsvērdama, ka pirmsreferenduma pasākumos vairāk informēšot nekā agitēšot, bet visvairāk – aicināšot piedalīties referendumā.

Ivars Bušmanis

Redakcijas piebilde.

■ 16. un 17. maijā par iestāšanos ES balso Slovēnijas iedzīvotāji.

■ Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars, vērojot referendumu norisi Lietuvā, paredz, ka Latvijas referendumā par pievienošanu ES varētu rasties problēmas ar salīdzinoši īso tautas nobalsošanai atvēlētu laiku, t.i., tam paredzēta viena diena. Pēc A.Cimdara domām, būs pietiekami daudz cilvēku, kuri vēlēšies balsot, taču nevarēs tikt līdz iecirkņiem.

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs – SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

REDAKCIJAS SLEJA, INFORMĀCIJA

Priestera svētība krustam Preiļu novada Jaunsaimniekos

● Dekāns Jānis Stepiņš iesvētīja jaunuzcelto krustu Preiļu novada Jaunsaimniekos. Siltajos maija vakaros pie tā Dievmātes godam skan dziesmas un lūgšanas. Foto: M.Rukosujevs

13. maijā Preiļu novada Jaunsaimnieku sādžā pie «Pilskalnu» mājām, kur dzīvo Mūrnieku ģimene, tika iesvētīts krusts. Svētību tam deva Preiļu Romas katoļu draudzes prāvests, Preiļu dekanāta dekāns Jānis Stepiņš.

Dzegužu zvani tuvējā krūmā un dzeņa klauzīni kādā sausā egļē sasauca ar Dievmātei vēltitajām dziesmām. Bet siltā vēja nestā reibinošā ievu un papeļu smarža jaucās ar tulpju un amarillu aromātu vāzēs pie krusta. Tuvējo māju iedzīvotāji – no sākumskolas vecuma bērniem līdz sirmām māmiņām — kuplā skaitā bija pulcējušies un svētvinīgi brīdī, kad pēc lūgšanām priesteris iesvētīja jaunuzcelto krustu.

Lūgšanu vieta starp diviem

bērziem un kupla vītola paēnā Jaunsaimnieku iedzīvotājiem zināma jau daudzus gadus desmitus. Pirmo reizi krusts šajā vietā tika uzstādīts 1940. gadā. Ne sociālo iekārtu, ne varas maiņa, nedz arī kādi citi apstākļi jaunsaimnieku ļaudīm nav traucējuši ik gadus maijā te nākt lūgties, slavēt Dievmāti un izteikt viņai savu karsto mīlestību. Taču pagājušā gada rudenī, 18. novembra naktī, vējš nogāza sen celto koka krustu. Nebija divu domu – krustu vajadzēja atjaunot. Pateicoties visu atbalstam, Mūrnieku un Ivdru ģimenes lūgšanu vietu atjaunoja. Jaunajam koka krustam ir betona pamatne, uzstādīts arī jumtiņš, lai lietus un sniegtu to mazāk bojātu.

Pirms izdarīt iesvētīšanu, dekāns Jānis Stepiņš klātesošajiem teica:

— Latgalē ir ierasts, ka

krusts rotā ne tikai baznīcu torņus un aizgājēju kapu kopīgas, to mēs bieži redzam arī sādžu centros un lauku celiņu malās. Visiem Māras zemes katoļticīgajiem krusts ir svēta zīme, jo uz tā mira Dieva Dēls Jēzus Kristus. Krustā sistais runā mums par lielo Dieva mīlestību uz cilvēkiem.

Reiz kāds pagānu karalis apmeklēja katoļu misionāru, kuru augstu vērtēja. Misionārs aizveda savu viesi uz baznīcu. Kas ir šis krustā piekaltais, jautāja karalis, redzēdams krucifiksu. Tas ir mūsu Dievs, kas upurēja sevi par mūsu grēkiem, teica misionārs un stāstīja par Jēzus ciešanu vēsturi. Visu noklausījies, karalis sacīja – jums, katoļiem, ir ļoti labs Dievs, jo mūsējais pat savu pirkstiņu neļautu ievainot mūsu dēļ.

Dekāns Jānis Stepiņš savās atmiņās atgriezās arī tajos ne-

senajos laikos, kad daudzviet varas vīri ceļmalas krustus lika novākt. Taču arī tad bija ticīgi, kas tos uzstādīja savu māju pagalmos un turpināja lūgties, jo tā bija raduši gan viņu vectēvi, gan tēvi, gan viņi paši.

Katrs krusts ceļā malā liecina par to, ka te dzīvo ticīgi cilvēki. Katrs krusta pakājē nolikts ziedniņš un sakopta apkārtnē saka – te joprojām dzīva ir ticība. Tāpēc nebaidīsimies parādīt godu krustā sistajam, vīrieši to var darīt, noņemot cepuri, sievietes – noliecot galvu.

— Lai Jēzus svētī šo sādžu un cilvēkus, kas uzstādīja šo krustu, lai svētī tīrumus un druvas, atgādinādam par savu mīlestību uz mums un aicinādam arī mūs tikpat sirsnīgi izrādīt savu mīlestību pret Viņu, — noslēgumā teica dekāns.

L.Kirillova

Katram sava brīnēšanās

Pamatīgās lietussgāzes pasauli beidzot kārtīgi nomazgājušas. Ir tāda sajūta, ka visi kakti tīri, spodri un zaļi. Nu pat man, kura vienmēr piekasti un kritiski vērtējusi mūsu tūrisma organizatoru pašslavinošos plānus, kā ārzemnieki brauks un ar sajūsmu maldīsies pa mūsu bezinformācijas ceļiem un izkusis svētlaimē pie bezvārda un beznosaukuma objektiem, sāk likties, ka varbūt kāds atbrauks gan un kādam šeit patiks. Bet, ak vai. Pietika ieraudzīt pavirši pielīmētās lapeles par tūristiem paredzētiem objektiem uz informācijas dēļa Preiļos, pilsētas centrā, lai šī cerība pazustu. Vienas nav vispār salasāmas, jo noslēptas aiz stenda rāmjiem, vai iebidītas pa stūriem, vai arī līdz tām jāliecas deviņos likumos. Citas novietotas tā, ka nav salasāms telefona numurs. Kopīgais izvietojums nevīzīgs, haotisks, nepārskatāms un absolūti nepieņemams šodienas situācijā, kad nepārvērtējama loma ir perfekti pasniegtai informācijai.

Bet galu galā mans izbrīns pie novada informācijas stenda novada centrā ir tāda lokāla lieta. Nav jau tik liels, kā, piemēram, premjera izbrīns, kad viņš pēc izmisumā iedzīto invalīdu piketa dalībnieku teiktā, ka viņiem par 30 latiem mēnesī jānopērk medikamenti, jāsamaksā komunālie maksājumi un vēl jāpamānās pašam, no sirds brīnījās – bet kā jums tas izdodas? Vēl lielāks godājamajam premjeram izbrīns bija par to, ka pirmo reizi dzirdēja tādu faktu – gados jaunie invalīdi nesāņem bezdarbnieku pabalstu. Darbā viņus neņem, bet arī pabalstu nemaksā. Lūk, tā. Savukārt pensionāri panākuši, ka izveidota darba grupa likuma «Par valsts pensijām izvērtēšanai». Diemžēl izrādījies, ka šajā darbā grupā nezin kādā veidā par ekspertiem iekļuvuši tie pensionāri, kuri valsti saņem visaugstākās pensijas – tā no pāri simtam līdz tūkstošiem. Nu, kā lai viņi saņem nepatīkami izbrīnīt valdību, jo var notikt, ka arī tie, kuri par 50 nostrādātiem gadiem šodien saņem minimālo pensiju, var tikt uzklausi?

Bet vispār es nemaz tā nedrīkst izteikt kritiskus vārdus par valsts augstāko amatpersonu un par visviescienījamākajiem, lepu pensiju nopelnījušajiem pensionāriem. Viņi par mani var, bet man par viņiem jābūt mutei ciet. Jo par to var draudēt bargs sods. Saeimas frakcijas «Jaunais laiks» deputāti ierosinājuši grozījumus Krimināllikumā, kuri gala rezultātā pirms augsta ranga ierēdņa vai politiķa peļšanas liks to trīs reizes pārdomāt. Nokritizēt ierēdņa darbu nozīmētu neslavas celšanu un goda aizskaršanu svarīgajai personai. Par laimi, pagaidām Saeimas Aizsardzības un iekšlietu komisija noraidījusi šo jaunlaicīšu ierosinājumu. Pretējā gadījumā mēs, žurnālisti, no pienesumiem restotā kamerā vien pārtiktu, jo mūsu sugas brāļiem, kas tik bieži mēdz kritizēt amatpersonas par viņu darbiem, restotās telpas nenāktos atstāt. Piemēram, «Dienai» savus žurnālistus nācies aizstāvēt jau pat Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā. «Diena» minētajai tiesai prasa atzīt, ka Latvijas tiesa ir pārkāpusi Eiropas Cilvēktiesību konvenciju un ierobežo vārda brīvību. Ar avīzi tiesājas bijušais ekonomikas ministrs Laimonis Strujevičs, apvainojot preses izdevumu par godu un cieņu aizskaroša komentāra publicēšanu.

Bet kādā tiesā iesniegt prasību, ja aizskarts manas tautas gods un manas tautas cieņa? Un ja es, kā šis tautas pārstāve, jūtos pazemota?

Dziļas pazemojuma sajūtas mani pārņēma pēc televīzijas ziņu izlaiduma noskatīšanās kādā no šīs nedēļas pārraidēm. Krievvalodīgo tiesību aizstāvjiem pēc ilgām cīņām izdevies panākt izmaiņas likumā par izglītību. Un, kā zināms, 2004. gada krievu skolās nenotiks pāreja uz mācībām latviešu valodā. Izglītības un zinātnes ministrija bija pretimnākoša, mazākumtautību skolām atļauts izvēlēties noteiktu skaitu mācību priekšmetu, ko tajās mācīs latviešu valodā. Runājot par šo uzvaru televīzijas kameru priekšā, kāds no krievu jauniesim teica, ka turpinās cīņu līdz galīgai uzvarai, bet par panākto jūtas ļoti priecīgs. Jo... «ja ienaidnieku var ievainot, tas nozīmē, ka viņu var arī sakaut». Ienaidnieks šajā gadījumā – valsts. Latvija. Tu un es. Latviešu tauta, kas sveštautiešiem uzspiež viņiem nevajadzīgas un nīstas valodas mācīšanu. Prieks, ka esam ievainoti. Ja pacentīsies, varēs arī uzvarēt.

Nezin kāpēc, bet pēdējā laikā man jāatzīst, ka daudziem terminiem, kā, piemēram, lojalitāte, naturalizācija, brīvība, demokrātija, gods, integrācija mainījušies nozīme.

L.Rancāne

Tirgus ziņas (Ls/kg)

Livānos		Preiļos	Livānos		Preiļos	Livānos		Preiļos
Gaļa, zivis, piena produkti, olas								
Gaļa	1,60-1,70	1,50	Mēle	2,0	—	Gurķi	—	1,0
Plecs	1,30-1,60	1,45-1,50	Tauki	0,65	0,50	Kiploki	0,90-1,0	0,20 (galv.)
Kakla karbonāde	1,80-1,90	1,50-1,60	Liellopa, teļa gaļa	1,10-1,80	—	Sipoli	0,40	0,28
Karbonāde	2,40	2,0	Piens	0,20	—	Sīpoli (ģimenes)	—	0,80
Kārtaine	1,30-1,40	1,35-1,40	Krējums	1,0	—	Lociņi	1,20	1,20
Speķis	0,60-1,40	1,0-1,30	Biezpiens	0,72	—	Āboli	0,25-0,45	—
Sālīts speķis	1,0-1,50	1,45-1,50	Sviests	1,45	—	Žāvēti āboli	0,80	—
Žāvēta gaļa	1,20-1,80	—	Siers	1,40-2,0	—	Pupiņas	0,60-0,70	0,70
Galva	0,60-0,70	0,70-0,80	Žāvētas karpas	1,80	—	Cūku pupas	0,60	0,60 (gl.)
Stilbiņi	0,60-0,80	0,90-0,95	Olas	—	0,50	Medus (kg)	2,80	2,70
Kājas	0,40-0,60	0,50-0,60	Dārzeni, augļi, ogas, medus					
Ribiņas	1,40	1,0-1,20	Kartupeli	0,10-0,12	0,09-0,10	Linsēklu eļļa	—	2,60-2,80
Kauli	0,20-0,70	0,40-0,80	Bietes	0,20-0,35	0,25	Rapšu eļļa	0,70 (l)	—
Aknas	1,20-1,30	1,0-1,35	Rutki	0,30	0,35	Linsēklas	—	0,50
Sirds	0,90-1,0	1,0	Burkāni	0,25-0,30	0,35-0,40	Linsēklu rauši	—	0,25
Plaušas	0,70	0,80	Kāposti	0,20	0,25	Kvieši, mieži	0,10	0,12
Nieres	0,70	0,85	Skābēti kāposti	0,45	0,40	Āboliņa sēklas	—	1,0-1,20

■ **KONCERTS MĀMIŅĀM – ČETRU STUNDU GARUMĀ.** Līvānu bērnu un jauniešu centra rīkotais tradicionālais Mātes dienas pasākums bija pulcējis pilnu kultūras centra zāli. Centra pulciņu dalībnieki bija sagatavojuši vairāk nekā četras stundas garu koncertu, kurā rādīja visu, ko šoziem iemācījušies. Sarīkojumā piedalījās arī ciemiņi no Jersikas pagasta, Vārkavas novada un Rudzātu pagasta.

■ **GAIDU PATEICĪBAS ZĪME – VALENTĪNAI POIKĀNEI.** Līvānu bērnu un jauniešu centra direktore Valentīna Poikāne saņēmusi Latvijas Gaidu kustības apbalvojumu – Gaidu pateicības zīmi. Kā teikts Latvijas Gaidu priekšnieces Ineses Gulbes un Latvijas Gaidu un Skautu organizācijas priekšnieka Ingusa Meiliņa parakstītajā dokumentā, pateicības zīme Valentīnai piešķirta par Gaidu kustības atbalstīšanu un pašreizējā darbu gaidu un guntīņu pasākumu organizēšanu.

■ **PIEŠĶIR LĪDZEKĻUS TŪRISTU KOMANDAI.** Novada domes deputāti atbalstījuši Līvānu ģimnāzijas direktores Maijas Kručiņinas lūgumu un piešķirusi līdzekļus 150 latu apmērā (no budžeta sadaļas «Izdevumi neparedzētiem gadījumiem») ģimnāzijas tūristu komandas dalībai tūrisma sacensībās «Starptautiskais tūrisma reids 2003». Šīs sacensības notiks no 5. līdz 8. jūnijam Polijā un Slovēnijā.

■ **APSTIPRINA TARIFIKĀCIJAS SARAKSTU.** Izskatīts un apstiprināts Jaunsilvas pamatskolas direktore Janīnas Usāres iesniegtais tarififikācijas saraksts. No šī gada 15. aprīļa skolas pedagogisko darbinieku, kuri netiek finansēti no valsts mērķdotācijas, tarififikācijas summa ir 300,70 latu mēnesī, bet ikmēneša piemaksu fonds – 24 latu.

■ **PĀRDOS BRĪVOS DZĪVOKĻUS.** Domnieki atbalstīja dzīvojamo māju privatizācijas komisijas ierosinājumu un nolēma pārdot neizīrētus dzīvokļus. Šāds lēmums pieņemts par sešiem dzīvokļiem.

■ **NOTEIKTI MAKSAS PAKALPOJUMI.** Domē apstiprināti Rožupes pamatskolas sniegto maksas pakalpojumu tarifi – gultas vietu izmantošanai internāta telpās, kā arī sporta zāles izmantošanai sadzīves vajadzībām un pasākumiem. Sēdē apstiprināts arī Rožupes pagasta pārvaldes automašīnas piekabe izmantošanas tarifs.

■ **PAR ZVEJAS TIESĪBU NOMU.** Saskaņā ar Zvejniecības likumu un vairākiem citiem normatīvajiem aktiem novada domes deputāti nolēmuši divām personām iznomāt rūpnieciskās zvejas tiesības Daugavā pilsētas un Turku pagasta administratīvās teritorijas robežās. Vienā gadījumā zvejas tīklu garums būs 50, bet otrā – 30 metri. Atļauja zvejojot izdota līdz šī gada beigām. Zveju varēs uzsākt pēc tam, kad pašvaldībai būs samaksāta gada nomas maksa un saņemta zvejas licence reģionālajā vides pārvaldē.

■ **SAKĀRTOS PARĀDU PIEDZIŅU.** Domē izskatīts SIA «Līvānu siltums» iesniegums par parādu piedziņu no labiekārtoto dzīvokļu īrniekiem, viņiem pārejot uz mazāku dzīvojamo platību. Pieņemts lēmums īrnieku parādus par komunālajiem maksājumiem un siltumapgādi tādos gadījumos pievienot rēķiniem par piešķirto dzīvokli. Atbildīgie par šī lēmuma izpildi ir Līvānu pilsētas pašvaldības uzņēmuma «Dzīvokļu un komunālā saimniecība» direktors Aleksandrs Jevdokimovs un SIA «Līvānu siltums» direktors Valērijs Priluckis.

■ **BŪVNICĪBAS UN REKONSTRUKCIJAS ATĻAUJAS.** Domnieki desmit personām izsnieguši atļaujas nojaukt vecās ēkas, sākt rekonstrukcijas būvprojektu izstrādi, veikt dažādu ēku rekonstrukciju, izdarīt dzīvojamo māju būvprojektu izmaiņas, kā arī atļaut legalizēt patvaļīgi iesāktos būvdarbus un izstrādāt Līvānu ģimnāzijas sporta stadiona paplašināšanas un rekonstrukcijas būvprojektu.

■ **ATSĀKĀS NO PIRMPĪRKUMA TIESĪBĀM.** Sešos gadījumos dome pieņēmusi lēmumu atteikties no pirmpirkuma tiesībām uz dzīvojamajām ēkām un zemes gabaliem pilsētas teritorijā un novada Turku pagasta teritorijā.

■ **APSTIPRINĀTAS MŪZIKAS SKOLAS PROGRAMMAS.** Domes deputāti vienbalsīgi apstiprinājuši Jēkaba Graubiņa Līvānu mūzikas skolas kultūrizglītības interešu izglītības programmas vokālās studijas «Spurgaliņas» jaunākajai, vidējai un vecākajai grupai. Atbildīgā persona par lēmuma izpildi ir mūzikas skolas direktors Gunārs Luriņš.

■ **PIEŠĶIR ZEMI LIETOŠANĀ.** Divām personām piešķirta zeme pastāvīgā lietošanā. Vienā gadījumā 4,2 hektārus liela platība no valsts brīvajām zemēm piešķirta lauksaimniecības un mežsaimniecības vajadzībām piešķirta Turku pagastā, bet otrā gadījumā 193 kvadrātmetri zemes dzīvojamās mājas un saimniecības ēku uzturēšanai saskaņā ar zemes gabala shēmu piešķirti Līvānu pilsētas teritorijā.

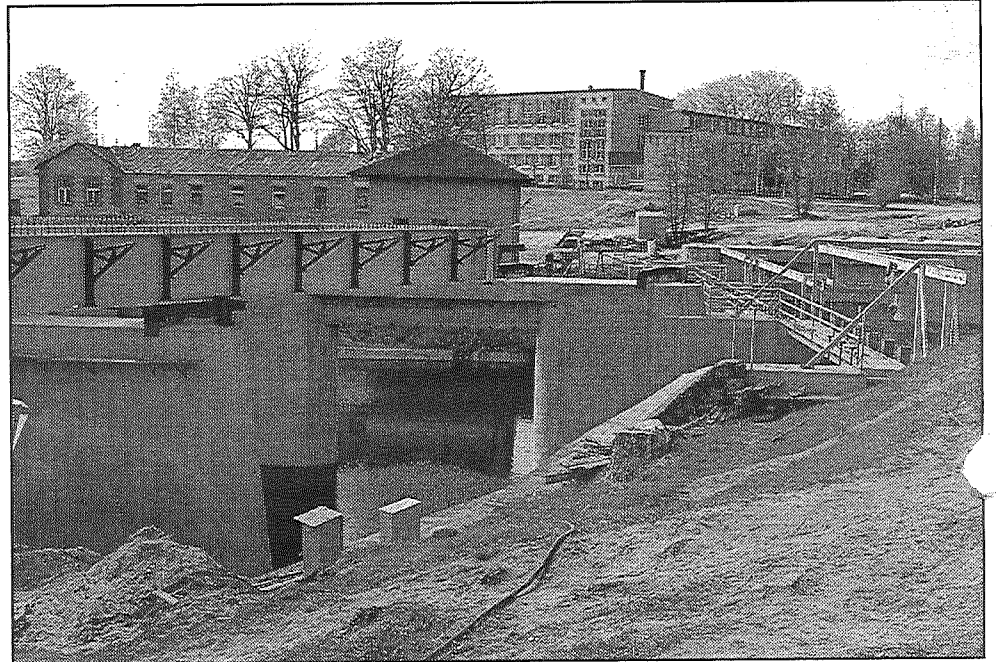
LĪVĀNU NOVADĀ

Iekavētā tilta būvniecība Līvānos turpinās

Straujos tempos turpinās tilta pāri Dubnai būvdarbi Līvānos. Transportlīdzekļu kustība, ko regulē luksofors, pa veco tiltu notiek pa vienu braukšanas joslu, kurai aprīlī sākumā tika uzlikts jauns asfalta segums.

Kā «Novadnieku» informēja Līvānu novada domes priekšsēdētājs **Andris Vaivods**, celtniecības tempi pašvaldību šobrīd apmierina. To gan nevar teikt par problēmām, kas radās pavasara sākumā, kad ziemas klimatisko apstākļu ietekmē vecā tilta segums bija ļoti sliktā stāvoklī. Tikai pēc pilsētas iedzīvotāju vairākkārtējām sūdzībām un pašvaldības iejaukšanās steigā tika salabotas bedres un uzklāts jauns asfalts. Kāpēc attiecīgie speciālisti nepārūpējās par brauktuves sakārtošanu pērnajā rudenī, kad jau bija skaidri redzams, ka segums pa ziemu kļūs nelietojams, savu neizpratni pauž A. Vaivods.

Būvfirma beidzot ir saņēmusi jaunā tilta metāla konstrukcijas, kuru piegāde no

● **Celtnieki tilta metāla konstrukcijas pa sliedēm pamazām novirza vajadzīgajā vietā. Drīz jau būs redzamas tilta jaunās aprises.** Foto: M. Rukosjuvs

Krievijas bija aizkavējusies gandrīz par mēnesi. Celtnieki plāno, ka tiltu varēs nodot ekspluatācijā šī gada augustā vai septembrī (ieskaitot vecā tilta demontāžu), taču satiksmi pa jaunā tiltu varēsot atklāt jau agrāk, cer pašvaldības vadītājs.

Nākamgad paredzēta tilta būve pāri Dubnai arī Rožupē. Pašlaik jau ir gatavs projekts, bet līdzekļi celtniecībai tiks ielānāti valsts investīciju programmā. Rožupes tilta vietā, ko speciālisti atzinuši par vienu no visvairāk nolietotajiem rajonā, tiks būvēts

moderns un drošs tilts ar diviem balstiem, pastāstīja Līvānu novada domes priekšsēdētājs. Celtniecības laikā turpat blakus – uz Rožupes pamatskolas pusi – paredzēts ierīkot pontonu tiltu, pa kuru tiks organizēta satiksme celtniecības laikā.

Ņems kredītu, lai samaksātu par gāzi

Pašvaldība nedēļā Finanšu ministrijā novada domei dota atļauja ņemt 90 000 latu lielu kredītu, lai pašvaldība varētu norēķināties ar akciju sabiedrību «Latvijas gāze» par aizvadītajā apkures sezonā katlu mājā patērēto dabas gāzi.

Kā «Novadniekam» pastāstīja novada domes priekšsēdētājs **Andris Vaivods**, līgumā paredzēts, ka pašvaldība ar gāzniekiem norēķinās divreiz gadā – maijā un decembrī. Ņemot vērā to, ka ziema bija gara un līdz ar to ielga arī apkures sezona, iedzīvotā-

jiem bija grūtības laikā norēķināties par siltumu. Pašlaik gan parādu summa nedaudz sarukusi, taču domei neatlika nekā cits kā ņemt kredītu, situāciju skaidro pašvaldības vadītājs.

Dabas gāzes cena šogad ir palielinājusies, tomēr deputātu viedoklis bija tāds, ka apkures tarifu attiecīgi palielināt nav iespējams, jo iedzīvotāju maksātspēja ir zema. Ceram, ka cilvēki sapratis mūsu pretimnākšanu un turpinās maksāt par apkuri laikā un pilnā apmērā.

Šovasar tiek plānots uzstā-

dīt otru šķeldas katlu. Tādā gadījumā jau nākamziem siltākos apstākļos varēs kurināt tikai ar šķeldu, bet dabas gāzi izmantot papildus. Tā būs ievērojama pašvaldības un iedzīvotāju līdzekļu ekonomija, teica pašvaldības vadītājs. Paredzēts, ka tuvākajā laikā speciālisti dosies pieredzes apmaiņā uz Siguldu, kur iepazīsies ar katlu mājā uzstādītajiem pārveidotajiem šķeldas katliem, kuri darbojas ievērojami efektīvāk nekā parastie katli. Pieredzi izmantos Līvānos.

Vēl nav zināms, vai varēs pabeigt ģimnāzijas sporta zāli

Pašvaldība vēl nav zināms, vai pašvaldībai izdosies šogad sagaidīt valsts investīciju līdzekļus Līvānu ģimnāzijas sporta zāles celtniecības pabeigšanai. Nav skaidrs arī tas, uz kādu summu var cerēt, ja tiks pieņemts pozitīvs lēmums Saeimā. Runātais par to, ka, veicot budžeta izmaiņas, investīcijām valsts šogad varētu piešķirt papildus vēl 10 miljonus latu, tā arī palicis tikai runu li-

menī. Ministru kabinets šim nolūkam ir varējis atrast tikai piecus miljonus, savu nožēlu izteic Līvānu novada domes priekšsēdētājs:

— To, vai Līvānu ģimnāzijas sporta zāles celtniecības turpināšana šogad būs iespējama, zināsim tikai tad, kad ar investīciju sadalījumu būs tikušas galā ministrijas. Taču visi ir lietas kursā par mūsu vajadzību, arī Saeimas frakcijas. Tādā gadījumā, ja nau-

du nepiešķirs, pašvaldībai radīsies lieki un neparedzēti izdevumi – jāturpina algot sargi nepabeigtajā būvē, kā arī jāturpina objekta konservācija. Pilnīgai ģimnāzijas sporta zāles pabeigšanai Valsts investīciju programmā nākamajam gadam iesniegts atkārtots pieteikums. Tas ir tādām gadījumam, ja šogad naudu patiešām nepiešķirs, skaidro Līvānu domē.

Vakara vidusskolai akreditēta uz pieciem gadiem

Nesen ar labiem rezultātiem beigusies Līvānu novada vakara (maņu) vidusskolas akreditācija.

Mācību iestāde saņēmusi akreditācijas dokumentu uz pieciem gadiem, un tikai viena punkta pietrūcis, lai skola tiktu akreditēta uz sešiem gadiem. Novada domes priekšsēdētājs **Andris Vaivods** ir apmierināts ar šādu rezultātu un teic, ka direktore **Ilzes Vanagas** vadītais kolektīvs akreditācijai bija sagatavojies labi.

Novada vakara vidusskola darbojas četrus gadu, tajā mācās vidēji 150-170 dažādu vecumu cilvēki. Neskatoties uz to, ka līdz šim novada dome izglītības iestādei bija varējusi piešķirt tikai 6000 latu gadā, direktore vadībā šie līdzekļi ir pareizi apsaimniekoti un izmantoti attīstībai. Redzot pedagogu centīgo darbu un apjaušot vakarskolas lielo nozīmi, novada domes deputāti, apstiprinot domes šī gada budžetu, ir atraduši iespēju jau minētajiem 6000 latiem papildus piešķirt vēl 4000 latu. Tiek plānots, ka šos līdzekļus izmantos zāles un sanitārā mezglā remontam.

L. Kirillova

INFORMĀCIJA

Par Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas Preiļu rajona pārstāvniecības likvidāciju

Saskaņā ar Ministru kabineta 2002. gada 3. janvāra lēmumu no 2002. gada 31. marta ir uzsākta Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas (CDzMPK) likvidācija.

Atbilstoši likuma «Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju» pārejas noteikumu 24. punktam, CDzMPK likumā noteiktās funkcijas pilnā un saistības pārņem Ministru kabineta izveidotā publiskā aģentūra, kas saskaņā ar 2002. gada 25. septembra MK lēmumu nr. 531 «Par valsts aģentūru «Mājokļu aģentūra» ir Valsts aģentūra «Mājokļu aģentūra».

No 2003. gada 2. jūnija tiek

pārtraukta Centrālās dzīvojamo māju privatizācijas komisijas Preiļu rajona pārstāvniecības (Preiļi, Raiņa bulv. 19, tālr. 53-22144, 53-22543) darbība un tās funkcijas un pienākumus pārņem Valsts aģentūras «Mājokļu aģentūra» Latgales reģionālā vienība, kas atrodas Daugavpilī, Rīgas ielā 22, tālr. 54-23331 un apkalpos Daugavpils, Daugavpils rajona, Krāslavas un Preiļu rajona pašvaldības.

Pašvaldību un dzīvojamo māju privatizācijas komisijām

Lūdzam Preiļu rajona pašvaldību dzīvojamo māju privatizācijas komisijas līdz 2003. gada 23. maijam iesniegt sagatavotos dzīvojamo māju privatizācijas doku-

mentus CDzMPK Preiļu rajona pārstāvniecībā (pārstāve I.Meluškāne). No šī gada 2. jūnija dzīvojamo māju privatizācijas dokumentus varēs iesniegt VA «Mājokļu aģentūra» Latgales reģionālajā vienībā Daugavpilī, Rīgas ielā 22, kur tiks veikta to apstrāde, kā arī varēs saņemt konsultācijas par dzīvojamo māju privatizāciju un dzīvojamo māju apsaimniekošanas organizēšanu pēc privatizācijas.

Valsts dzīvojamo māju dzīvokļu īrnieku un «paātrināti» privatizēto dzīvokļu īpašnieku ievēribai

Aicinām līdz šī gada 23. maijam iesniegt privatizācijas pieteikumu un noslēgt pirkuma līgumu par jūsu irētā

vai «paātrināti» privatizētā dzīvokļa iegūšanu īpašumā CDzMPK Preiļu rajona pārstāvniecībā Preiļos, Raiņa bulvārī 19 pie pārstāves I.Meluškānes.

No 2003. gada 2. jūnija dzīvojamo māju privatizācijas dokumentus varēs iesniegt VA «Mājokļu aģentūra» Latgales reģionālajā vienībā Daugavpilī, Rīgas ielā 22, kas nodrošinās to apstrādi un izsniegšanu, kā arī sniegs konsultācijas par dzīvojamo māju privatizāciju un apsaimniekošanu pēc privatizācijas, organizēs valsts dzīvojamo māju nodošanu privatizēto dzīvokļu īpašniekiem.

I.Simanoviča, CDzMPK priekšsēdētāja vietniece

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

Kas ir servitūta ceļš?

Latvijas Autoceļu direkcija skaidro, ka ar ceļa servitūtu piešķir tiesības lietot svešā nekustamā īpašumā esošu ceļu vai ierīkot jaunu. Parasti ceļa servitūtu nosaka gadījumos, kad īpašnieka zemes gabala piedevceļš nav savienots ar valsts vai pašvaldības ceļu.

Kam jā rūpējas par servitūtu? Civillikumā noteikts,

ka servitūta izlietojājs nedrīkst pasliktināt nekustamo īpašumu — servitūta ceļu, tālā viņam noteikti būtu jāizlabo bojājumi, kas radušies paša darbības rezultātā. Ja ceļa servitūta lietotājs labprātīgi nenovērš šos bojājumus, tad kalpojošā zemes gabala īpašnieks ir tiesīgs vērsties ar attiecīgu prasību tiesā.

Likumdošana tieši nenodrošina, ka servitūta lietotājam būtu jāveic arī ceļa kārtējais remonts. Saskaņā ar Civillikumu tas ir ar servitūta izlietošanu saistīts blakus pienākums. Ja servitūts vēl nav nodibināts, tad, to darot, līgumā (vai tiesas spriedumā) varētu iekļaut noteikumus par servitūta ceļa uzturēšanu un

remontu. Tāpat kā ceļa servitūta lietotājam jāievēro īpašnieka tiesības, arī īpašniekam jāērķinās ar ceļa lietotāju — īpašnieks nedrīkst viņam radīt šķēršļus, kas padara neiespējamu servitūta sekmīgu izmantošanu.

«Praktiskais Latvietis»

Preiļieši 2. Latvijas bērnu forumā

4. un 5. maijā Rīgā Kongresu namā notika 2. Latvijas bērnu forums. Preiļu rajonu forumā pārstāvēja seši dalībnieki – Preiļu rajona izglītības pārvaldes bērnu tiesību aizsardzības speciāliste Elma Aksjonova, Preiļu Valsts ģimnāzijas 1. kursa audzēkne Jūlija Leonova, Riebiņu vidusskolas 11. klases audzēknis Jurijs Mihailovs, Līvānu ģimnāzijas 10. klases skolniece Zane Vitkovska, Dravnieku pamatskolas 8. klases skolniece Kristīne Vovere un Signe Brice no Preiļu 1. pamatskolas.

Kā «Novadnieku» informēja E.Aksjonova, pirmajā foruma dienā bērni strādāja darba grupās, apspriežot sekojošas galvenās tēmas: veselīga dzīvesveida veicināšana, kvalitatīvas izglītības nodrošināšana, cīņa ar HIV/AIDS, aizsardzība pret izmantošanu, ekspluatāciju un vardarbību. Otrajā darba dienā bērnu darba grupas tikās ar valdības pārstāvjiem – ministriem un ministriju speciālistiem, lai pārrunātu jautājumus, kas skar bērnu fizisko drošību (Aizsardzības ministrija, Tieslietu ministrija, Iekšlietu ministrija un Satiksmes ministrija), ekoloģisko drošību (Ekonomikas ministrija, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, Zemkopības ministrija un īpašo uzdevumu ministra valsts reformu lietās sekretariāts), izglītību un brīvo laiku (Izglītības un

zinātnes ministrija, Labklājības ministrija), bērnu sociālo drošību (Labklājības ministrija un Finanšu ministrija), integrāciju Eiropas Savienībā (Ārlietu ministrija).

Preiļu rajona jaunieši darba grupu sastāvā piedalījās sarunās ar četru ministriju pārstāvjiem. Zane Vitkovska strādāja Finanšu ministrijā, kur tika runāts par reģionālās attīstības veicināšanu, lai līdzsvarotu bērnu un jauniešu iespējas uz attīstību, nodarbinātību. Signe Brice darbojās Tieslietu ministrijā, kur runāja par juridisko palīdzību bērniem kriminālprocesa laikā, tiesnešu, prokuroru un policistu sagatavošanu darbam ar bērniem, cietušo un viņu ģimeņu interešu nodrošināšanu. Kristīne Vovere apmeklēja Zemkopības ministriju, kur tika apspriesti jautājumi par reģionālās attīstības veicinā-

šanu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības jomā, zaļo teritoriju saglabāšanu, lai nodrošinātu veselīgu un jauniešiem piemērotu vidi, lauku rajonu attīstības iespēju uzlabošanu, kā arī bērnu rotaļu laukumu iekārtošanu un uzturēšanu publiskos parkos un dzīvojamajos kvartālos atbilstoši dažāda vecuma bērnu interesēm un vajadzībām. Apmierināti ar pavadīto laiku Satiksmes ministrijā bija Jūlija Leonova un Jurijs Mihailovs. Tikšanās ar satiksmes ministru Robertu Zīli laikā tika pārrunāti jautājumi par videi draudzīga transporta un katalizatoru izmantošanu un popularizēšanu, bērnu un jauniešu drošību uz ielām, sabiedriskā transporta piemērotību bērniem ar īpašām vajadzībām.

Projekta vērtība slēpjās bērnu viedokļu un ideju apkopšanā, organizējot Nacionālā plāna «Bērniem piemērota Latvija» apspriešanu kopā ar sadarbības partneriem.

Lai sagatavotos projekta noslēgumam, bērni visos rajonos strādāja jau pagājušajā gadā, aktīvi piedaloties vairākos projekta posmos – skolu, pašvaldību un rajonu – un izstrā-

dājot un aizstāvot savus projektus. Preiļu rajonā tika izstrādāti un vērtējamam Rīgā nodoti pieci projekti. Preiļu 1. pamatskolā izstrādāts projekts «Preiļu 1. pamatskolas teritorijas labiekārtošana» (konsultante Digna Prodniece). Preiļu 2. vidusskolas audzēkņi konsultantes Tatjanas Škuratovas vadībā izstrādāja projektu «Preiļu pludmale», bet Līvānu ģimnāzijas audzēkņi (konsultante Regīna Stikāne) bija sagatavojuši projektu «Skolas dārzs». Pelēču pamatskolas un Rušonas pamatskolas audzēkņi konsultantu Valentīnas Jegorovas, Inetas Anspokas un Marijas Volkovas vadībā izstrādāja projektus «Bērniem piemērots Pelēču pagasts» un «Bērniem piemērots Rušonas pagasts».

Pavisam forumā tika iesniegti un izvērtēti 150 projekti. Viesi iesniegto projektu autori par iniciatīvu un ieguldīto darbu 2. Latvijas bērnu foruma sagatavošanā un Nacionālā plāna «Bērniem piemērota Latvija» izstrādāšanā saņēma īpašo uzdevumu ministra bērnu un ģimenes lietas Ainara Baštika pateicības rakstus.

L.Kirillova

Vietējo uzņēmēju tikšanās

Vainojams sējas laiks, vai arī jādome par citām novada domes un uzņēmēju sadarbības formām, atklājot uzņēmēju dienu Preiļos, teica novada domes priekšsēdētājs Jānis Eglītis. Tādējādi viņš novērtēja situāciju, jo uzņēmēju dienu referenti un klausītāji bija ieradusies apmēram vienādā skaitā.

Darba kārtībā kā pirmā uzstāšanās bija paredzēta pašvaldības vadītāja ziņojums par Preiļu novada domes 2003. gada budžeta izdevumu un attīstības prioritātēm. Jānis Eglītis klātesošajiem biznesa aprindu cilvēkiem uzsvēra, ka šogad lielākie izdevumi no budžeta – 55 procentu apmērā – paredzēti izglītībai. Dzīvokļu un komunālās saimniecības uzturēšanai paredzēti 14 procenti no budžeta, izpildvaras vajadzībām – deviņi procenti. Šogad galvenokārt paredzēts investēt siltumtīklu rekonstrukcijā, kapu būvniecībā, Preiļu 2. vidusskolas šautuves rekonstrukcijā, Raiņa bulvāra remontdarbos, Daugavpils un Kooperatīvās ielas sakārtošanā. Kā stratēģiskos uzdevumus pašvaldības vadītājs minēja siltumapgādes rekonstrukcijas pabeigšanu, pašvaldību administratīvi teritoriālo reformu, līdzdalību ES finansējamos projektos.

Plašu informāciju par finansu piesaisti uzņēmējdarbībā ar Hipotēku bankas finansu konsultāciju centru sniedza šī centra speciālisti Māris Sprindžuks un Oskars Spurdziņš.

Par Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamearas aktivitātēm Latgales reģionā informēja šīs kamearas Daugavpils pārstāvis Vladimirs Nadeždins. Šai organizācijai ir plašs darbības spektrs, taču, kā izrietēja no uzstāšanās, tās darbošanās prioritāte saistīta ar sadarbību ar Krievijas uzņēmējiem, sakaru dibināšanu un Latvijas produkcijas demonstrēšanu starptautiskās, lielākoties bijušās savienības valstīs notiekošās, izstādēs.

Pie jaunajiem uzņēmējiem vērsās Latvijas jauno uzņēmēju palātas pārstāvis Andris Stramkals.

Uzņēmēji noklausījās arī informāciju, ko sniedza rajona padomes galvenā speciāliste Irēna Šaitere saistībā ar uzņēmējdarbības atbalsta finansu iespējām, Preiļu novada domes plānošanas daļas vadītāju Sanitu Melko un LATNET pārstāvi Preiļu rajonā Aldi Buku.

Noslēgumā Jānis Eglītis teica, ka domei, acīmredzot, jāizdara secinājumi un jāpadomā par jaunām, efektīvākām sadarbības formām ar uzņēmējiem.

□□□

«Novadnieks» dažiem no klātesošajiem uzņēmējiem uzdeva jautājumu par šādas biznesa aprindu pārstāvju tikšanās lietderību. Kā uzskata uzņēmuma direktora vietnieks Viesturs Vucāns, šādas tikšanās ir vajadzīgas, lai uzlabotu uzņēmēju saites ar pašvaldību un arī ar daudzām citām institūcijām, kas Preiļos nav pārstāvētas, bet var palīdzēt uzņēmumiem. Viesturs Vucāns atzina, ka nākamajās uzņēmēju dienās vairāk vēlētos uzināt par nākotni Eiropas Savienībā, par vīzijām, finansējumu.

Arī uzņēmuma īpašniece Zoja Volkova atzina, ka novada dome rīko tikšanos ar uzņēmējiem un izteica vēlēšanos, lai tādas notiktu biežāk. Viņa uzskata, ka uzņēmējiem trūkst informācijas par projektu iespējām, un diemžēl domei līdz šim ar uzņēmējiem nav bijis nekādu kontaktu.

Savukārt krasi atšķirīgu viedokli (!) pauda kāda cita uzņēmēja, kas savu uzvārdu nevēlējās atklāt. Viņa piedalījies pirms gada notikušā uzņēmēju dienā, un nevarēja pateikt, ar ko tā atšķirās no šoreiz notikušās. Arī pērn saņemta līdzīga informācija. Bez tam vajag kritiski vērtēt iegūto informāciju, viņa teica. Ja kāds atbrauc un stāsta, ka palīdzēs sagatavot projektu un saņemt no bankas kredītu par mazākiem procentiem, tad uzņēmējiem nav jābūt tik lētticīgiem, lai uz tā uzķertos. Vai tas tiks darīts par velti? Gala rezultātā uzņēmējs šķirsies no tādas pat naudas summas, kā atmaksājot kredīta procentus.

Runātāja asi izteicās arī par to, ka pašvaldība līdz šim netika rēmusi vēra uzņēmēju aktivitātes. Piemēram, kopīgi parakstīto un domē iesniegto vēstuli, kurā bija pausts protests pret lielveikala ienākšanu pilsētā. Tie pašvaldības darbinieki, kas izrādīja mums pretimnākšanu un laipni pieņēma mūsu vēstuli, pēc tam kā pirmie goda viesi sēdēja pie lielveikala prezentācijas galda un nosauca to uzņēmēju uzvārdus, kas bija iestājušies pret lielveikalu, stāstīja uzņēmēja. Viņa uzskata, ka pašvaldībai daudz nopietnāk un pretimnākošāk jāizturas pret vietējiem uzņēmumiem, kas dod darba vietas, kurās strādā novada iedzīvotāji un kuru nodokļi veido novada budžetu.

L.Rancāne

JERSIKAS PAGASTĀ

Jersikas pagastā ir divi pirmās grupas, sešpadsmit otrās, divpadsmit – trešās grupas invalīdi. Seši bērni invalīdi kopš dzimšanas. Četri cilvēki, kas invaliditāti ieguvuši Černobiļas atom-elektrostacijas avārijas sekas novēršanas darbības.

Vairākus no pagasta invalīdiem apmeklējām kopā ar sociālo darbinieci Anitu Lietavnieci. Šos pienākumus Anita veic nesen, nostrādājusi pirmo mēnesi. Sociālā darbinieka likme viņai sastāda pusslodzi, otru pusi veido pagasttiesas priekšsēdētāja pienākumi. Jaunajā amatā sociālā darbiniece pagaidām vēl nav paguvusi pa istam iestrādāties. Jūtams, ka cilvēki pieraduši ar visu tikt galā saviem spēkiem, nemeklē sociālo dienestu palīdzību. Kā ir, tā jādzīvo, viņi samiernieciski saka. Atklāti un vaļsirdīgi pret žurnālistiem. Viens otrs ar tik lielu smagumu sirdī, ka pēc pirmā vārda tā atveras, un rūgtums plūst pāri malām. Izrunājies ar svešu cilvēku, bet neatbildēts paliek jautājums, kāpēc mūsu valstī invalīdi joprojām palikuši vieni paši ar savām ciešanām un nelaimēm. Vairāki daļēji arī tāpēc, ka pacietīgi klusē?

Man ir labas vecumdienas

● Man nav, par ko žēloties, saka Paulīna Kļaviņa (no labās). Visapkārt ir labi cilvēki, par mani ļoti rūpējas. Man ir labas vecumdienas. Rūpes par sirmo skolotāju tagad uzņēmusies radniece Irēna Māliņa.

Kādreizējā Jersikas pamatskolas matemātikas skolotāja PAULĪNA KĻAVIŅA tagad vada jau 86. mūža gadu. Kamēr vīrs bijis dzīvs, divatā, vienam otru balstot, pieticis spēka tikt galā ar sīkajiem mājas darbiņiem. Tagad mūža draugs aizsaulē. Sirmajai skolotājai kļuvis par smagu vienai tikt galā ar sadzīves rūpēm. Vēl jo vairāk tā-

pēc, ka pārdzīvots gan infarkts, gan insults, arī astma neatlaižas. Tāpēc viņa ir ļoti priecīga par to, ka tagad uz dzīvi pie viņas no Jaungulbenes pārcēlusies māsa meita Irēna Māliņa ar vīru. Pateicīga arī skolai un pagasta padomei, kas savu ilggadējo skolotāju atceras gan svētkos, gan arī ikdienā.

Sapņi par laimīgu atvasaru pazuduši

JĀNI BRŪVERI mājās neizdodas sastapt, viņš ārstējas slimnīcā Rīgā. Ar dārza darbiem aizņemtā māsa Velta Zeilāne ir ar mieru pastāstīt, kā kļājas diviem invalīdiem, par ko jūtas atbildīga un kuru labklājība lielā mērā atkarīga no viņas. Šajās mājās dzīvo arī 95 gadus vecā māte Paulina Brūvere, kura vecuma nespēka dēļ palikusi uz gultas, kļuvusi arī nedzirdīga. Mājas saimniecei var tikai just līdzī. Viņa pati jau ir pensionāre. Spēka gadī pavadīti zootehniķes amatā kolhozā. Domāju, došos pensijā un beidzot atpūtišos pēc visām skriešanām, laiku vēlīšu tikai sev, izmantošu nopelnīto pensiju, ar smagumu balsi saka Velta. Nekas no šiem sapņiem nav sanācis. Sīkstī jācinās par izdzīvošanu, par to, lai visi zem šo māju jumta dzīvojošie būtu paēduši un pietiktu līdzekļu arī medikamentu iegādei.

Jersikas pagastā šādām ģimenēm ir maz iespēju cerēt uz atbalstu. Tiek uzskatīts, ka lielu vecumu piedzīvojušie un gultai piesaistītie sirmgalvi jākopj un jāuztur viņu bērniem, vai arī viņu laulātajiem draugiem. Tiek aizmirsta gadu robeža, kuru pārkāpjot «bērni» paši sāk zaudēt spēkus, jo jau ir sasnieguši pensijas gadus.

Nevienam nav morālu tiesību šādā gadījumā prasīt, lai pensionārs tiktu galā ar pienākumiem, kas viņam vairs nav pa spēkam. Daudzās rajona pašvaldībās atrasta iespēja šādos gadījumos noslēgt līgumu par mājas aprūpi un par nevarīgo vecku apkopšanu tiek piemaksāts. Pat ja tie ir desmit latī, arī tā ir zināma kompensāci-

Bez cerībām uz atveseļošanu

ANDREJA GRUGUĻA mājām apkārt, acīmredzot, iestādīti jau reizē ar nama būvēšanu, simetriski aug spēcīgi ozoli, kupla jo kupla egle, kura ir saudzēta un želota, jo tai nav nolauzts neviens zars. Tagad apakšējie zari gulstas uz pašas zemes. Līdz pat mājas stūrim zied baltas vizbulītes, aiz nama šalc mežs. Šeit ir dabiska vide brīvi plaukt, zaļot un ienākties visam, kas vien nolēmis te iesakņoties. Mājas saimniekam nav varēšanas ar to tikt galā. Tikai dažus soļus platumā sastrādāts zemes gabaliņš kādai gurķu dobei vai sīpolu vadziņai.

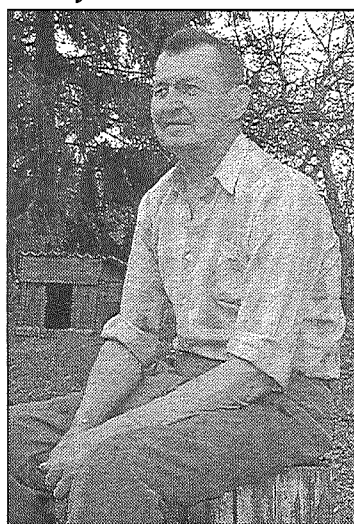
Andrejam Grugulim ir pirmā invaliditātes grupa. Viņš nav piesaistīts gultai, iznāk pa mājas durvīm pretī ārēji brašs un stiprs. Taču izskats ir maldinošs.

Ik nedēļu trīs reizes invalīdam jāpieslēdzas «mākslīgajai nieri». Ar elektrolīzes palīdzību organismā tiek veikta tās funkcijas, ko dabiskā ceļā dara niere. Šajā no-

lūkā viņam jānododas uz Daugavpili, uz slimnīcu. Tas ir pārāk apgrūtināts un sarežģīti. Tāpēc Andrejs ir ēst istabu kādā dzīvoklī Daugavpili, slimnīcas tuvumā. Saimniece laba, viņš stāsta, tāpat kā viņam, arī šai sievietei esot dēls, vīrs nomiris, bet viņš savukārt ar savu sievu aizgājuši katrs savu ceļu. Ziemā gandrīz visu laiku viņš dzīvojot Daugavpili. Tagad griboties padzīvoties pa laukiem. Klusumā, mierā. Arī saimniece līdzī atbraukusi. Kā atlīdzību par ēdiena gatavošanu, par drēbju gatavošanu viņš piedāvājis savu māju vasaras atpūtai, un arī iespēju izaudzēt kādu dārzeni.

Ar iztikšanu ir ļoti grūti, stāsta invalīds. No saņemtās pensijas, kad nopirkti medikamenti, kad samaksāts par istabu, ēšanai nekas lāga nepaliek. Labi, ka pagasta padome ik gadus piešķir malkas kravu apkurei. Fiziski strādāt viņš neko nevar.

Andrejs ar vienu nieri iztiek jau astoto gadu. Pie mākslīgās jāpieslēdzas uz četrām stundām. Nokavēt ierašanos nevar. Pašam jau

● Andrejs Grugulis nezina iemeslu smagajai slimībai, kura viņu piemeklējusi. Atliek samierināties un dzīvot bez cerībām, ka veselība varētu kļūt labāka.

pēc dienas kļūst slikti. Bez tam arī no rindas esi ārā, jo tādu bērbrāļu, kam vajadzīga šī dzīvības uzturēšanas procedūra, ir daudz.

Pilnīgā atkarībā

Cilvēkam, kurš kopsaimniecību laikā bija galvenais agronoms, izrikoja darbos tehniku un ļaudis, pārzināja visus tīrumus un laukus, organizēja lauksaimniecības produktu ražošanu, palikt piekaltam pie gultas un atkarīgam no citu cilvēku aprūpes ir ļoti ļoti smagi. Tāpēc ar asarām un rūgtām elsam uz labdienu atbild Vitolds Bucenīks, tā arī nespēdams pateikt ne vārda. Viņš mūs arī neredz.

Znots Ēriks, kā pieskatīšanā veicams vīrs uz pāris stundām palicis, kamēr mājas abas saimnieces – māte un meita devušas uz pilsētu, stāsta, ka pēdējo gadu laikā slimniekam strauji progresējis cukura diabēts. Rezultātā zudusi redze. Zudušas kustību un pārvietošanās spējas. Bez tam kopš kara gadiem vecajam mājas saimniekam amputēta roka. Toreiz mazo puīšeli ievainojis spridzeklis.

● Vitolds Bucenīks nav zaudējis spēju saprast un zināt to, kas notiek apkārt, bet ir pilnībā atkarīgs no pārējo ģimenes locekļu palīdzības. Šoreiz viņu aprūpē znots Ēriks Mozulčičs.

Ēriks stāsta, ka viņu sievastēva apkopšanā aicinot tajos brīžos, kad slimnieks paceļams vai pārvietojams. Nemitīgās rūpes par cietēja labsajūtu uzņēmušās Vitolda sieva un meita. To viņas dara pašai izlēdzīgi. Ikdienu šajās

mājās pavada pamperu maiņa, regulāras insulīna injekcijas un cukura līmeņa asinīs noteikšana. Slimais stipri uztraucas par visu. Pārdzīvo savu nevarību, to, ka neredz, un sev tuvos cilvēkus var pazīt tikai pēc balsis.

ja par padarīto. Nevar izlikties nezinot, cik daudz soļu, uzmanības un rūpju prasa bez staigāšanas spējas palikušo nespējnieku apkopšana, kuriem vajadzīga pat intīmā higiēniskā aprūpe. Tāpat arī šajās mājās. Stundu pēc stundas, dienu un nakti Veltai ir jānododas pie vājnīces gultas. Ēdināt, dzirdināt, apsegt, pagriezt, aptīrīt, nomazgāt, piepacelt, uzvilkt, nogērbt, sekot, lai neizveļas no gultas. Reizēm tas notiek, un Velta ar lielām pūlēm viņu dabū atpakaļ. Brālis neko smagu celt nedrīkst. Ja mēģina, viņam tūdaļ kļūst sliktāks veselības stāvoklis, slodze atsaucas uz sirdi.

Nē, viņa par to visu nežēlojās ne pušplēsta vārda. Pastāstīja samierinoties, ne uz ko necerot. Arī tas ir skumji, ka cilvēki neuzdrīkstas pat cerēt.

Par brāļa invaliditāti, kas radu-

sies nieres mazspējas un sirds asinsvadu saslimšanas dēļ, Veltai cits stāsts ar pārmetumu Līvānu medikāmi. Brālim ilgi nav pareizi noteikta diagnoze, ārstēta cita, iedomāta slimība, un gala rezultātā viņa dzīvība vairs karājusies tikai mata galā. Ļoti smagā stāvoklī nonācis Rīgā un tomēr izglābts. Tagad viņam ir otrā invaliditātes grupa. Slimošana turpinās jau ceturto gadu. Pašlaik sešdesmitgadīgais vīrietis vairs nav tāds strādātājs, kāds bija agrāk. Lēnām un ar apdomu, atpūšoties viņš var iesaistīties saimniecības darbos. Māsa tur govīs, audzē dārzājus, gādā sienu saviem lopīņiem. Ar visu jā-tiek galā pašai saviem spēkiem. Vīrs ir miris. Arī viens no dēliem.

Velta savā dzīvē piedzīvojusi trāģiskus notikumus. Saslimšanas dēļ un tādēļ, ka piedzīvoja darba zaudējumu, dēls pats sev pielika

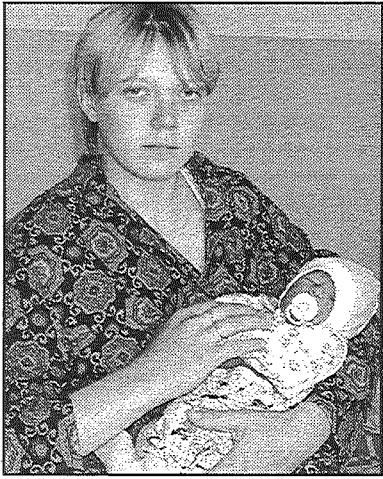
roku, izvēloties nebūtību, nevis nemītīgos cīņus par eksistenci. Savā mūžā Veltai nācies piedzīvot arī pēkšņu brāļa nāvi.

Bezcerība skan Veltas balsī. Ne-ko labu, kā vien elementāras izdzīvošanas rūpes, viņa nēgaida arī no nākotnes. Ļoti dārgi brālim lietotajiem medikamentiem, tiem tiek iztērēta lielākā daļa no pensijas. Bez tam uzreiz nav nopērkami. Zāles vispirms jāpasūta un jāgaida, kad atvedīs. Savukārt mātei jālieto sirds un asinsvadu slimībām paredzētās zāles, kam ik mēnesi jāiztērē vismaz 15 latī.

No laimīgajām izspūnotajām vecumdienām pēc kopsaimniecībā nostrādātajiem gadiem nekas nav iznācis. Sapņi pamazām vien pazūd aiz ikdienas darbu un noguruma kalna.

APSVEIKUMS, INFORMĀCIJA

Audz laimīgs, mazais!

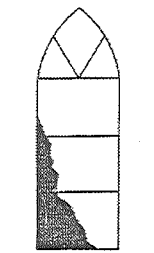

11. maijā pasaulē nāca mazs puisītis. Viņa māmiņa **Evita Briška** dzīvo Vārkavas novadā. Mazulītis ir pirmais mazbērns savai vecmāmiņai Venerandai un vectētiņam Aivaram. Jaunā māmiņa pateicās dzemdību nodaļas kolektīvam par atbalstu, bet savam dēlēnam vēlēja augt stipram un veselam. Mazulīti paredzēts kristīt Vārkavas baznīcā.

18. MAIJĀ – STARPTAUTISKĀ MUZEJU DIENA

No vienām muzeju dienām līdz nākamajām

Preiļu
Vēstures un
Lietišķās mākslas
muzejs

Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja direktore **Tekla Bekeša** uzskata, ka muzejnieki gadus skaitot nevis no janvāra līdz decembrim, bet gan no vienām muzeju dienām līdz nākamajām. Profesionālie svētki ir istā reize, kad palūkoties uz padarīto.

Pagājušajā gadā ir bijis daudz svarīgu notikumu. Taču nozīmīgākie no tiem bija divi. Daudz vērtīgas informācijas ieguvām pērnvasar rīkotajā ekspedīcijā uz Silajāņiem – Latgales podniecības dzimteni. Rudenī muzejs papildus saņēma jaunas telpas izremontētajā kultūras namā. Pašlaik krājumi tiek glabāti decentralizēti, daļa atstāta mazajā vārtisā namiņā pie parka vārtiem, pārējais ir pārvests uz kultūras nama ēku. Pārceļšanās aizņēma daudz laika un pūļu, bet vēl vairāk uzmanības nācās veltīt krājumu sakārtošanai jaunajā vietā.

Muzeja rīcībā nodotās ekspozīciju telpas gada nogalē iemēģinājām ar trim izstādēm – «Preiļi gleznās», «Laiks un cilvēki kultūrā» (ši izstāde bija veltīta kultūras nama atklāšanai), kā arī izstāde, kas bija veltīta Preiļu siera rūpnīcas trīsdesmitgadiem.

Gada laikā Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeju apmeklējuši 9133 interesenti, tajā skaitā 3000 ciemiņu viesojušies Polikarpa Čerņavska keramikas mājā. Aptuveni puse no visiem muzeja apmeklētājiem ir skolu jaunatne, bērni no Preiļu rajona skolām un ekskursanti no citiem valsts reģioniem.

Šī gada sākumā muzeja krājums bija 15 951 vienība. Saglabājas stabila tendence, ka ik gadus krājumi palielinās aptuveni par 500 vienībām. Arī pērn esam ieguvuši 524 dažādus eksponātus, dokumentus un fotogrāfijas.

Muzejā strādā septiņi darbinieki, pieci no tiem te ir pamatdarbā. Esam ļoti pateicīgi Preiļu rajona padomei, ka, apstiprinot šī gada budžetu, padomes locekļi bija pretimnākoši un deva mums iespēju pieņemt darbā ekspozīciju zāles uzraugu.

Sogad Starptautiskās muzeju dienas devīze ir «Muzejs un draugi». Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja draugu saime ir kupla. Tie ir skolēni un pedagogi, mākslinieki un arheologi, vēsturnieki un pašvaldību darbinieki. Taču īpašu paldies ir jāsaka SIA «Everss V» īpašniekam Henrikam Vibornajam. Ar šo uzņēmumu muzejam ir ļoti veiksmīga sadarbība jau triju gadu garumā. Arī jaunās ekspozīciju zāles mēbeles ir ražotas «Everss V» cehos.

Mūsu šī brīža devīze ir – no miega maizi necepsi. Tāpēc esam daudz strādājuši un rīt, Starptautiskajā muzeju dienā, Preiļu kultūras nama ēkā aicinām ciemiņus uz svētku pasākumiem. Esam īstenojuši savu ilgi loto sapni – atklāsim ekspozīciju «Preiļi gadsimtu spoģos», ko dāvinām pilsētai tās 75. dzimšanas dienā. Ņemot vērā to, ka tūristu un ekskursantu ar katru gadu kļūst vairāk, šāda ekspozīcija, kurā plaši atainota novada vēsture, bija ļoti nepieciešama. Programmā paredzēta tikšanās ar novadnieku, profesoru Pēteri Zeili viņa 75. dzimšanas dienai veltītajā izstādē «Pēteris Zeile – ceļotājs». Visi klātesošie varēs piedalīties arī Preiļu politiski represēto atmiņu grāmatas «Katrās sāpēs ir savs mantojums» atvēršanas svētkos.

Seno laiku domātājs un filozofs Cicerons ir teicis: «Vēsture – laiku lieciniece, patiesības gaisma, atmiņas dzīve, dzīves skolotāja, senatnes paudzēja.» Preiļu vēstures un lietišķās mākslas muzeja darbinieki to apzinās. No savas puses varam tikai piebilst, ka mums muzejs ir mīlestība, un, kā katra mīlestība, ir rūpīgi kopjama.

L.Kirillova

- 17. maijs — Herberts, Umberts, Dailis.
- 18. maijs — Inese, Inesis, Ēriks.
- 19. maijs — Lita, Sibilla, Teika.
- 20. maijs — Venta, Salvis, Selva.
- 21. maijs — Ernestīne, Ingmārs, Akvelīna.
- 22. maijs — Emīlija.
- 23. maijs — Leontīne, Leokādija, Lonija, Līgija.

Smieklī — zāles pret pesimismu

☉ Statistika liecina, ka pirms pusgadsimta cilvēki smējušies vidēji 20 minūtes dienā, taču pēdējos gados mēs to darām vairs tikai labi ja 6 minūtes dienā.

☉ Minūte smiešanās atjauno spēkus tik daudz, cik 45 minūšu ilgā relaksācijas vingrinājums. Smieklī ir lielisks līdzeklis pret pavasara nogurumu.

☉ Sievietes smejojot vairāk nekā vīrieši.

☉ Cilvēku uzvedības pētnieki izšķir 18 smieklu veidus.

☉ Viduslaikos cilvēki smējušies par gariem joku stāstiem, savukārt mūsdienās populāras ir ne tikai anekdotes, bet arī kodolīgi, trāpīgi un piparoti izteicieni.

Optimisti ir veselāki

Smieties var dažādi — skaļi, līdz asarām vai arī klusu ķiķināt. Taču jebkurā veida plaušu izvēdināšana smejojot ir zāles pret pesimismu, daudzām citām kaitēm un padara mūs vismaz uz brīdi laimīgus. Smieklīem ir liela vara, tie mūs

atbrīvo no galvas līdz kājām, mazina sāpes, aizgājina bailes un rūpestus, bet dažkārt pat niknāko ienaidnieku padara par draugu.

Ņemot vērā to, ka cilvēkam šad tad nepieciešams izsmieties, ārzemēs izveidoti smieklu klubīni. Ar veselību stiprinošiem vingrinājumiem iespējams radīt labu noskaņojumu, kas ir viens no veselības priekšnosacījumiem, savukārt, pateicoties pareizai ēšanai, sportošanai un kustībām, mūs mazāk pieveic slimības. Smieklī mūsu organismu aktivizē, uzlabo vielmaiņu.

Ne vienmēr vajadzīgs asprātīgs joks vai anekdote, smieties varot bez jebkāda pamata. Smieklu klubīņu speciālisti izveidojuši īpašus vingrinājumus, iesaistot grupu dinamiskā spēlē, kas ļauj cilvēkam atraisīties brīvos smieklus. Var uzjautrināties par absurdu situāciju, smieties līdzītiem, u.tml.

Gelotologi (smiešanās pētnieki, no grieķu valodas gelos — smieties) secinājuši, ka smejojot cilvēkam mainās arī domāšana — pesimists pasauli taču uztver pavisam savādāk nekā optimists. Ļaudis ar labu humora izjūti ir draudzīgāki, vieglāk nodibina kontaktus ar citiem, un arī pārējie viņus iemil. Tas paver ceļu uz labāku sabiedrisko stāvokli un panākumiem.

Vai smadzenēs ir smieklu centrs?

Kad kādā Losandželosas klīnikā nokļuva 16 gadus veca meitene, kurai bija smagas epilepsijas lēkmes, ārsti nolēma viņai veikt operāciju. Sākotnēji vajadzēja atrast to vietu smadzenēs, kas provocēja lēkmes. Kad elektrodi bija novietoti uz kreisās smadzeņu puslodes pieres rajonā (te notiek rīcības plānošana, ar runu saistīta domāšana un sejas mimikas regulēšana) un dots neliels elektrisks kairinājums, paciente sāka smieties, viņai viss šķita ļoti amizants, pat dakteru uzvedība. Ārsti domāja, ka ir atklājuši smiešanās centru. Taču turpmākie pētījumi parādīja, ka, lai mēs par kaut ko uzjautrinātos, smadzenēs notiek daudzi sarežģīti procesi.

Vispirms dzirdētais joks caur ausīm pa dzirdes nervu nokļūst smadzeņu dzirdes zonā un runas centrā tiek analizēts, pēc tam rodas emocijas un, ja ir pietiekami spēcīgas, tiek dota komanda sejas muskuļiem, un atraisās smieklī. Pēc tam smadzenēs atbrīvojas īpaši «laimes» hormoni. Tādējādi var izskaidrot, kāpēc pēc kārtīgas izsmiešanās jūtam atslābumu un atvieglojumu.

Pēc ārzemju preses materiāliem

HOROSKOPS NEDĒĻAI (19.05. - 25.05.)

Auns. Nostabilizēties jūsu stāvoklī. Jūs sagaida atzinība par agrāk paveiktu darbu. Veiklī izvairieties no asas domu apmaiņas ar kolēģiem, saspringtās situācijās prasiet mobilizēties un koncentrēties. Biežāk atļaujieties sev kaut kādu izpriecu. Iespējama nozīmīga tikšanās ar cilvēku, kuru reiz mīlējāt. Jūsu privāto dzīvi var mainīt negaidīts piedāvājums.

Vērsis. Jūsu idejas gūs atzinību. Veiksies radošs darbs, prasiet izklūt no kļūmīgām situācijām. Varat plānot jaunus darbus, taču atturieties no pārāk straujas rīcības. Jūs nodarbinās visu veidu noslēpumi — gan savējie, gan sveši. Ticēties savām fantāzijām, ilūzijām. Attiecības var traucēt jūsu stabilitātes trūkums un pārliecības trūkums par savu taisnību.

Dvīņi. Jūsu dzīve var kļūt atkarīga no apstākļu sakrītības un citu labvēlības. Daudz nāksies aizstāvēt savas idejas, tādēļ atcerieties, ka vislabākā liecība par jums ir jūsu paveiktais darbs. Sāciet eksperimentēt, ja jums liekas, ka seksuālā dzīve ir ienemusi pārāk mierīgu gultni. Piemērota nedēļa, lai mainītu partnerus.

Vēzis. Jums nešaunoties jākeras pie ieceru īstenošanas. Dažbrīd jūsu labie nodomi tiks pārprasti, tomēr gaidāmi panākumi-profesionālajā jomā. Laimēsies darījumos ar naudu. Dažus no jums pārņems uzmācīga ideja par savas otras puses meklēšanu, ilgosieties pēc ideāla partnera. Neatklājot savas kārtis, jūs ar laiku iegūsiet visu, ko kārojat. Tuvinieki palīdzēs tikt galā ar sarežģījumiem naudas jautājumos.

Lauva. Izmantojiet savā labā kolēģus un tuviniekus. Drosmīgi un neatlaidīgi īstenojiet savas ieceres. Izdosies savus līdzcivēkus pierunāt rīkoties tā, kā jūs to esat iecerējis. Pretējais dzimums vēltis jums pastiprinātu uzmanību. Esiet piesardzīgi! Privātajā dzīvē var rasties jaunas iespējas, kas mainīs jūsu ierasto dzīves ritmu.

Jaunava. Nav ieteicams pretoties tam, kas notiek pats no sevis, spēkus pietautiet nopietnākiem darbiem. Nejausības dēļ izdosies izvairīties no konflikta vai intrigu tālāk izplatīšanas. Veiksmīgi nodibināsi jaunus kontaktus un draudzību. Iespējams, ka jums uzradīsies gados jaunāks pielūdzējs, ar kuru būs jābūt diskrētām un smalkjūtīgām.

Svāri. Nav ieteicams iesaistīties sarunās par politiku, jo nokļūsi nepatīkamā situācijā. Iespējami svarīgi finansiāli darījumi, kas atstās paliekošu ietekmi uz jūsu biznesu. Labie padomi netiks ņemti vērā. Prasmīgi spēsi apvienot partnerattiecības ar darba pienākumiem, lielāko laiku veltot partnerim. Iespējami lieli tēriņi mīļotā cilvēka dēļ. Piemērota nedēļa, lai baudītu ceļojuma sniegtos priekus.

Skorpions. Jūs kaitinās apkārtojo gausums, būsiet saspringts un nevaldāms. Iesaistīsieties visās iespējamajās sabiedriskajās aktivitātēs. Jāuzmanās no nepatīkšanām, ko var sagādāt negodīgi partneri. Vairāk domāsi par seksu, nekā darīsies. Patikama saruna mainīs jūsu viedokli par kādu līdz šim nepatīkamu cilvēku. Attiecības esiet rūpīgāks un uzmanīgāks!

Strēlnieks. Rūpīgāk apsveriet dzīves piedāvātās iespējas! Jūsu plāni ne vienmēr īstenošies, jo tiem vienkārši nav pienācis istais brīdis. Ienākumus gūsi no vairākām jomām vienlaicīgi. Iespējama mīlestība no pirmā acu skatiena, tomēr nesekojošiem uzreiz un nelolojiet veltas cerības! Daudz sapņos par seksu ar nepazīstamu partneri. Vēliesieties pārmaiņas mīlas dzīvē.

Mežzāis. Jums veiksies riskantā pasākumā, jo pietiks atjautības, lai izvairītos no briesmām un nepatīkšanām. Iemantosiet cieņu savā darba kolektīvā, sabiedrībā. Mīlestība un draudzība būs cieši saistīta, no sava partnera varat sagaidīt visu. Jūs saistīs garīga tuvība, vienots domu ritms. Skaļi pasākumi palīdzēs izklaidēt emocionālo spriedzi.

Ūdensvīrs. Jums būs jābūt īenam un rūpīgām, ja nevēlaties darbu darīt atkārtoti. Uzmanība jāvelta detaļām, sīkumiem. Svarīga būs profesionālā dzīve. Piemērots laiks, lai atjaunotu zudušās attiecības. Kļūstot maigāks un pieļāvīgāks, no sava partnera sagaidīsiet nepieredzētu emocionāli piesātinātu atieksmi.

Zivis. Nav ieteicams savu laiku veltīt pavirši pazīstamu cilvēku problēmu risināšanai. Jūs būsiet īpaši piesardzīgi, slēdzot figūras, kārtējot dokumentus, kā arī biznesa pārrunas. Iemīlēšanās sniegs jaunu iedvesmu jūsu dzīvei, būsiet nobrieduši pārmaiņām.

LAUKSAIMNIEKIEM

Neskaidrības ar gaļas tirgus aizsardzību

Lai aizsargātu cūkgaļas iekšējo tirgu pret pieaugošu importa negatīvo ietekmi uz vietējo ražošanu, Ministru kabineta maija sākumā atbalstīja papildu muitas nodevas dzīvju cūku importam un muitas tarifu kvotas cūkgaļas un cūku subproduktu importam.

Cūkgaļas iepirkuma cenas plānots palielināt līdz vēlamās cenas līmenim, kas ļaus segt ražošanas izmaksas un nodrošināt līdzekļus cūkkopības nozares attīstībai. Cenu kāpums izraisīs importa apjomu samazināšanos. Cūkgaļas aizsardzības cenu kāpuma rezultātā strauji palielināsies arī no cūkgaļas gatavoto produktu cenas, taču tās nevarē-

tu būt augstākas par 2001. gada līmeni, prognozē valdība.

Līdz ar tirgus aizsardzības pasākumiem tiks novērsta importētās produkcijas negatīvā ietekme uz vietējo cūkgaļas ražošanu, uzsvēr Ekonomikas ministrija. Situācijas uzlabošana tiks panākta, palielinot importētās cūkgaļas cenu un ierobežojot cūku subproduktu daudzumu. Līdz ar to palielināsies vietējās cūkgaļas cena un pieprasījums pēc Latvijā saražotajām dzīvām cūkām.

Pirms likumprojekta izstrādāšanas Ekonomikas ministrija ir konsultējusies ar Latvijas Cūku audzētāju asociāciju un lielākajiem gaļas pārstrādātājiem.

Tik skaidra situācija gan nav ar liellopu gaļu. Latvijas

Gaļas liellopu audzētāju asociācija nesēn vērsās Zemkopības ministrijā (ZM) un Valsts iekšējā tirgus aizsardzības birojā (VITAB) ar lūgumu liellopu gaļas ražošanā steidzamības kārtā ieviest aizsardzības pasākumus.

Asociācija ir savākusi informāciju no aptuveni 50 dažāda lieluma saimniecībām par gaļas realizācijas cenām, apjomiem, ražošanas pašizmaksu 2002. gadā un arī šogad. Pēc asociācijas rīcībā esošās informācijas, liellopu gaļas zemākā deklarētā cena uz robežas ir 98 santīmi par kilogramu gaļas kautsvarā.

Lauksaimniekiem nav skaidrs, kāpēc gaļa valstī tiek importēta, ja tās cena iekšzemē ir zemāka – par ekstra klases jaunlopa gaļas kilogra-

mu tiek maksāti vien 70 santīmi. Savukārt par govju gaļas kilogramu kautsvarā – par 50-52 santīmi. Liellopu gaļas iepirkuma cena esot nemainīgi zema kopš pagājušā gada beigām. Pērn par vienu kilogramu liellopu gaļas lauksaimnieki saņēma 1-1,10 latus.

Lauksaimnieki uzskata, ka ZM un VITAB rīcībā ir pietiekami daudz informācijas, lai izanalizētu stāvokli nozarē un pieņemtu lēmumu, kā aizsargāt iekšējo tirgu.

Lauksaimnieki apgalvo, ka stāvoklis nozarē ir kļuvis kritisks, jo kautuves lopus iepērk par ļoti zemām cenām, bet zemniekiem ilgstoši jāgaida uz lopu realizāciju. Neapmierinātība var pāraugt protesta akcijās.

Pēc LETA materiāliem

Lai dārzus nenoposta salnas

Jau laikus parūpēsimies, lai salnas nenodarītu postījumus saplaukušajiem ķiršiem, plūmēm un zemenēm.

Pazeminoties temperatūrai, vispirms ledus kristāliņi veidojas starpsūnu telpā un bojā šūnu membrānas, ja temperatūra pazeminās vēl, ūdens no šūnām pārvietojas uz starpsūnu telpu un pašās šūnās veidojas sāļu un organisko skābju toksiskas koncentrācijas. Temperatūru, līdz kura ūdenis var atziesēt bez neapmierinātības bojājumiem, sauc par robežtemperatūru. Ja, piemēram, pumpuru plaukšanas laikā tie bez bojājumiem var pārciest pat -10

grādus, tad tikko noziedējuši ābeļu ziedi tiek bojāti jau pie -1,5 grādiem, bet saplaukušie zemeņu ziedpumpuri iet bojā pie -2 un -3 grādiem.

Jāatceras, ka vispirms atdziest augi un augsne un tikai tad gaiss. Jo labāka ir augšnes struktūra, jo vairāk siltuma tā satur un spēj izdalīt salnas laikā. Pirms salnām sausos pavasaros ir vēlams augsnes salaistīšana.

Vācijā speciālisti izpētījuši, ka ziedu izturību pret salnām pozitīvi ietekmē trīsreizēja 1% kālija nitrāta izsmidzināšana, to uzsākot jau ziedkopu pumpuru plaukšanas sākumā.

Siltuma zudumu no

augiem visvairāk samazina to lietēšana salnu laikā, jo, ūdenim sasaldot, izdalās siltums. Nedrīkst sākt laistīt, ja ir sauss gaiss un vējš stiprāks par 1,5 metriem sekundē, kas pastiprina iztvaikošanu.

Dūmošana un sildīšana dod pozitīvu efektu tikai labvēlīgos laika apstākļos lielās

platībās. Tā ir ļoti dārga metode. Sildīšanas pozitīvais efekts ir jo lielāks, jo lielāka ir apsildāmā platība.

Latvijā tiek ražotas arī videi draudzīgas pretsalnu dūmu sveces. Tām degot, izdalās rapšu eļļas un parafīna daļiņas, kas uz augiem izveido aizsargslāni.

SPECIĀLISTS IESAKA

Jāsteidz smidzināt pretveldres preparātus

Siltais laiks pagājušajā nedēļā un arī šonedēļ veicinājis ziemāju strauju attīstību. Ziemas kviešu laukos var novērot vēlāko cerošanas stadiju, visai drīz gaidāms arī stiebrošanas sākums.

Speciālisti iesaka līdz cerošanas beigām ziemas kviešus obligāti apsmidzināt ar pretveldres preparātiem *Cikocelu* vai *Kemira CCC*. Vienlaikus sējumos jālieto cerošanas fāzei atbilstoši her-

bicīdi, piemēram, *Dialēns*, *Duplozāns*, *Lintūrs*. Stiebrošanas fāzes sākumā ziemas kviešiem jānodrošina mēslojuma otrā deva.

Ziemas rapšu sējumos sākuši veidoties ziedpumpuri

un tur koncentrējas bīstamākais rapšu kaitēklis – krustziežu spidulis. Laukos, kur tas novērots lielākā skaitā, jāveic tā ierobežošana ar insekticīdiem.

Ierobežosim kraupi augļu dārzos

Augļu dārzos ābeļu un bumbieru kraupja infekcijas perēklis ir slimās iepriekšējā gada lapas, uz kurām pārziemo ierosinātāja sēne. Pavasarī, iestājoties siltam laikam, tur gatavojas ziemas stadijas sporas – askusporas. Kad askusporas ir nogatavojušās, uzņākot lietum, tās izlido gaisā un lido vairāku metru rādījumā. Pēc ilggadīgiem novērojumiem, vairumā sporas izlido, kad lapas ir saplaukušas, bet katrā konkrētā vietā tas ir atkarīgs no laika apstākļiem. Izlidojušās askusporas nokļūst uz lapām. Tādā arī sākas in-

fekcija, kas vēlāk pāriet arī uz augļiem. Vēlāk sporas turpina izlidot arī pēc lietus.

Sevišķi bīstami apstākļi veidojas, ja nokrišņi uznāk ābeļu, bumbieru ziedēšanas laikā un koki nav aizsargāti. Ja sporas inficēs ziedus, augļi neveidosies.

Pret kraupi jāmiglo pirms slimības pirmo pazīmju parādīšanās, preparātam jābūt uz lapu virsmas. Tāpēc uzmanīgi sekojiet prognožu speciālistu brīdinājuma informācijai par sporu nogatavošanos un izlidošanas sākumu. Pirmo profilaktisko miglojumu

pret kraupi var veikt arī ziedpumpuru izvēršanās fāzē.

Kraupja izplatības ierobežošanai piemērotākie fungicīdi ir *Ditāns M-45*, *Efektors*, *Horus 75*, *Atemi S*, *Euparens M*, *Kandits* un *Skors*. Var izmantot arī *Bordo šķīdumu*.

Pašlaik, veicot regulārus novērojumus augļu dārzā, var secināt, ka sporas jau gandrīz nogatavojušās, un, uznākot lietum, var notikt pirmā sporu izlidošana, tāpēc nepieciešams uzsākt pirmos aizsargājošos smidzinājumus.

Atgādināšu, ka, izdarot smidzinājumu ar fungicīdu,

var pievienot arī kādu no insekticīdiem kaitēkļu ierobežošanai (ja tas netika izdarīts iepriekš).

Ābeļu kraupi var ierobežot arī ar bioloģisko augu aizsardzības līdzekli *trihoderminu* (šķidro), izdarot aplaistīšanu vai apsmidzinot kokus. To lieto, sākot no lapu plaukšanas trīs reizes ar divu nedēļu intervālu.

A.Trūpa,
VAAD Latgales reģionālās nodaļas Augu aizsardzības un karantīnas Viļānu prognožu daļas vecākā speciāliste

Augi palīdz augiem

Pētersīļi atbaida no augļu kokiem un krūmiem dažādus kaitēkļus, tāpēc pētersīļus ieteicams sēt tieši zem augļu koku vainagiem. Skudras pamatot ne tikai tās vietas, kuru tuvumā aug pētersīļi, bet pat tās, kur zemē nomesti pētersīļu zariņi. Pētersīļi aizbaida gliemežus no zemeņu dobēm.

Arī redīsi un rutki būtu jāaudzē zem augļu kokiem, jo tie palīdz atbaidīt daudzus dārza kaitēkļus.

Koriandrs spējīgs ne tikai atbaidīt, bet pat iznīcināt dārza kaitēkļus. To sēj zem ābelēm, plūmēm, bumbierēm. Arī žurkas necieš koriandra smaku.

Kaņepes, kas iesētas blakus augļu kokiem un ogulājiem, pasargā tos no kaitēkļiem. Kaņepes pasargā bietes no spradziem, bet zirņus no laputīm.

Tomāti, kuri iestādīti starp ērkšķogu krūmiem, aizbaida kaitēkļus.

Selerijas aizbiedē kāpostu balteni no kāpostiem. Mārrutki aizdzēn Kolorādo vaboles no kartupeļu lauka.

Kliņģerītes vajadzētu sēt līdzās rozēm, tad tās būs pasargātas no nematodes.

Sīpoli un ķiploki mazina zemeņu saslimšanu ar pelēko puvi. Ķiploku smarža nepatīk zemesvēžiem. Ja rožu krūmiem blakus atrastos sīpolu un puravu stādījumi, rozēs ar miltrasu slimotu daudz mazāk. Ja sīpolus iestāda starp jāņogu krūmiem, tos nebojā pumpuru ērces.

«Lauku Avīzes» gadagrāmata

Nopietni un jocīgi padomi

Sēklu sildīšana

Sēklu sildīšana ievērojami palielina ražu. Piemēram, no desmit dienas mainīgā temperatūrā sildītām gurķu sēklām izaug gurķi ar pastiprinātu izturību pret slimībām. Pateicoties intensīvākai fotosintēzei, rodas vairāk sievišķo ziedu.

Sēklu mērcēšana

Sēklas iemērc nelielā ūdens daudzumā vai samitrina vairākos paņēmienos, ik pēc pāris stundām uzlaistot ūdeni, lai tās samitrinātos vienmērīgi, ik pēc pāris stundām pārjaucot.

Ātri dīgstošas sēklas (kāpostu, gurķu, redīsu, salātu) mitrina 12-18 stundas pirms sējas, bet lēni dīgstošas sēklas (burkānu, pētersīļu, dilļu) mitrina divas diennaktis.

Kad sēt zirņus un pupas

Zirņus sējot, vajag apskatīties, kāds vējš pūš. Ziemeļu vējā nevajag sēt zirņus, tad tie ilgi vārās.

Ja zirņus sēj pirms brokastīm, tad tajos neņemtas tārpas.

Pupas jāstāda, kad pūš dienvidrietumu vējš, tad vairāk pākšu.

Ko vajag un nevajag darīt

♦ Pēc augiem, kas saslimuši ar kādu slimību, stāda augus, kas ir imūni pret šo slimību.

♦ Pēc augiem ar seklu sakņu sistēmu sēj augus ar dziļu sakņu sistēmu.

♦ Tomātus iesaka audzēt pēc kāpostiem, gurķiem, kabačiem un citiem ķirbjaugiem, kā arī pēc sīpoliem, pākšaugiem, salātiem un redīsiem.

♦ Ja augi ir slimību ar sēņu slimībām, tajā vietā nevajag sēt vai stādīt tos pašus vai radniecīgus augus.

♦ Iekārtojot dārzu dobes, nav ieteicams blakus audzēt tomātus un kartupeļus.

♦ Nav ieteicams līdzās audzēt burkānus, kāpostus un zemenes, kā arī sīpolus un bietes.

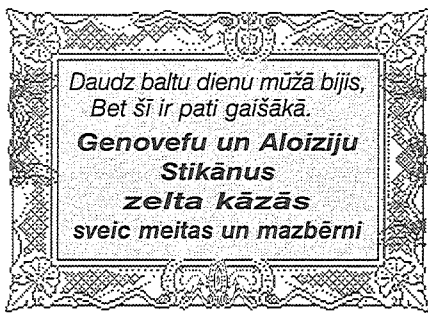
Precizējums

«Novadnieka» 7. maija numurā publicētajā materiālā «Pārtikas un veterinārais dienests uzsāks pastiprinātu govju sūklveida encefalopātijas uzraudzību Latvijā» nav minētas visas Valsts galvenā pārtikas un veterinārā inspektora apstiprinātās kautuves, kurās no 1. maija drīkst kaut veselās govīs, lai nodrošinātu izlases veida izmeklējumus uz govju sūklveida encefalopātiju (GSE), kā arī tās govīs, kas jāizmeklē uz transmisīvo sūklveida encefalopātiju (TSE).

Starp apstiprinātajām kautuvēm ir:
✓ zemnieku saimniecības «Ošmala» kautuve Rudzātu pagasta Borovkā;
✓ SIA «Malika plus» kautuve Preiļu novada Bukos;
✓ SIA «Nordons» kautuve Preiļu novada Ličos;
✓ zemnieku saimniecības «Musino» kautuve Pelēču pagasta Omolkā;
✓ SIA «Kārlis viens» kautuve Līvānu novada Turku pagasta Veiguros.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, APSVEIKUMS

**Mikstie
GRĪDAS SEGUMI**
no 0,95 Ls/m²

- paklāji,
- grīdas celiņi,
- segas un spilveni,
- aizkaru stangas.

**GRĪDAS SEGUMU
VEIKALS
REINIS**

Jēkabpils, Rīgas iela 180. Tālr. 5281861.
Daugavpils, Arodu iela 15. Tālr. 5435440.

Pārdod

pārtikas un sēklas kartupeļus. Tālr. 5332240
pēc plkst. 20.00;
govī. Tālr. 5323632;
garāžu Preiļos. Tālr. 9118637;
Renault-25, 1988. g., sarkana, ļoti skaista.
Tālr. 5375477;
VW Transporter, D, 1989. g. Tālr. 9118637.

Pērk

Livānu māju promvešanai. Tālr. 9579352,
7313071;
bullīti. Tālr. 9167751;
vecas koka mēbeles: skapjus, galdus utt.
Tālr. 4838746, 6229753;
kartupeļus, bietes, burkānus. Tālr. 6855348.

Irē

1-1,5 ist. dzīvokli Preiļos. Tālr. 6107858;
telpas Preiļu centrā līdz 50 m². Tālr.
9608013, 9414726.

Dažādi

V.Bicāna vadītāja apliecības atradējam
atbildību garantēju. Tālr. 5321007.

Uzmanību!
23. maijā plkst. 11.00 redakcijā Preiļos,
Brīvības ielā 14 «Novadniekā» lasītājus
konsultēs zvērināta advokāte
Agnese Sevastjanova.
Līdzī jāņem pase un «Novadnieka»
abonēšanas kvīts.
Pieteikties pa tālr. 1-53-07057.

**SUTRU PAGASTA PADOME
izsludina cenu aptauju
Sutru pamatskolas
logu nomaiņai.**

Piedāvājumu pieņemšanas termiņš 30. maijs.
Tālr. 5336630, 9423305.

PVD Preiļu pārvalde, pamatojoties uz
Veterinārmedicīnas likuma 47. pantu, izsludina
konkursu uz vienu veterinārā eksperta vietu kautuvē
un, pamatojoties uz Veterinārmedicīnas likuma
18. pantu, vienu pagasta veterinārārsta vietu.
Pretdentiem pieteikties
PVD Preiļu pārvaldē Daugavpils ielā 59, Preiļos.
Informācija pa tālruni 5381272, 6365638.

**Mācību centrs «BUTS»
organizē B, C1, C, D, E kategorijas
autovadītāju kursus.**

Apmācība uz kompjuteriem par brīvu.
B kategorijas apmācība ar automašīnu
Mercedes Benz.
Rīko apsardzes darbinieku kursus.
Tālrunis 6417259.

SIA «Vulkāns» (licence nr. 4-1064)
iepērk visu veidu krāsainos metāllūžņus
Madonā, Saules ielā 58A, tālr. 4823438.
Viļānos, Rīgas ielā 45A, tālr. 44460044.
Augstas cenas.

«Autoskola Livāni» uzņem B, C, D, E kategorijas
autovadītāju kursus PREIĻOS,
Sporta ielā 1 (arodvidusskolā).
Pulcēšanās 22. maijā plkst. 18.00.
Tālr. 5321072 vakaros, 9511995, 9609226.

SIA «BIZA» Aglonas st. iepērk
egles baļkus priedes baļkus
diam. 14-24 Ls 23, diam. 13-24 Ls 22,
diam. 18-24 Ls 26, diam. 18-24 Ls 25,
diam. 26-44 Ls 29, diam. 26-44 Ls 25.
Iespējams transports. Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9489801.

SIA «Vilcāns V»
Livānos, Alejas ielā 19
(Ubaglīci pie pilsētas stadiona)
izgatavo melnā granīta pieminekļus,
apmales un melnās betona apmales.
Livānu novada iedzīvotājiem LĪZINGS!
Tālr. 6469426, 53 41555 pēc 20.

20. maijā no plkst. 9.00 līdz 16.00
Preiļu kultūras namā OGRES TRIKOTĀŽAS
TIRDZniecība. Pārdošanā lēti sieviešu
kostīmi, veļa meitenēm (Ls 2.50),
Latvijā ražota kokvilnas veļa.

**Pērk lapu koku taras klučus
diam. 14-70 cm, Ls 12.**

Tūlītēja samaksa!
Tālr. 9426053, 9429743, tālr./fakss 5381347.

TAUTAS DZIEDNIEKS MĀRTIŅŠ RODE
• palīdz cukura diabēta slimniekiem,
• kodē veiksmi,
• konsultē par ārstniecību ar bērnu dziedzeru
uzlējumu,
• asinsspiediena korekcija bez zālēm.
Pieņems 25. maijā un 8. jūnijā no plkst. 9.00
Preiļos, Raiņa bulvārī 24 (viesnīcā).

SIA «OLINS» (Liepāja, lic. nr. 28-380)
pieņem visa veida melnos metāllūžņus.
Samaksa uz vietas.
Adrese: Preiļu pag., Liči.
Tālr. 6404710.

Firma pērk mežus,
var būt kopā ar lauksaimniecības
zemi un mājām, arī cirsmaš.
Tālr./fakss 7917968, 6520574.

**Iepērkam mājlopus
gaļai.**

Tālr. 5321956, 5324147, 9584184,
6732030.

SIA «Kārlis Viens» iepērk jaunlopus,
liellopus, aitas kautsvarā.
Samaksa tūlītēja (pie sveršanas).
Formē subsidiijas.
Tālr. 9439739, 6468887; 53-48524.

SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%
Tālr. 9121830, 6499013, 54-74809.

Aptauja: "Mans iecienītākais rajona/pilsētas žurnālists"!

Sākušās ceturtdiņās "Narvesen" Preses dienas!
Arī šogad "Narvesen" Preses dienas aptvers visu Latviju, un to laikā jau otro
gadu pēc kārtas tiks noteikti Latvijas rajonu populārākie žurnālisti un pirkākie
preses izdevumi.
Šajā Preses dienu anketē aicinām Jūs nosaukt savu iecienītāko rajona vai
pilsētas laikraksta žurnālistu, izvirzot viņu apbalvošanai ar "Narvesen" balvu.
Savukārt visas iesniegtās anketes piedalīsies izlozē, kurā noskaidrosies viens
laimīgais aptaujas dalībnieks, kas svinīgajā noslēguma pasākumā saņems
TELE2 dāvanu - mobilo telefonu un citas balvas.
Rūpīgi izlasiet anketes jautājumus un ierakstiet savu atbildi.

1. Jūsu iecienītākais rajona žurnālists (vārds, uzvārds)

2. Preses izdevuma nosaukums, kurā viņš/viņa strādā

3. Jūsu jautājums žurnālistam

4. Jūsprāt, aktuālākais 2002. gada notikums Jūsu rajonā

Jūsu vārds, uzvārds Telefons vai adrese

Vecums Nodarbošanās

Alzpildīto anketi lūdzam nodot pārdevējam Jums tuvākajā
rajona/pilsētas "Narvesen" vai "Preses Apvienības"
tirdzniecības vietā līdz šā gada 25. maijam.
Aptaujas rezultāti tiks publicēti rajona un pilsētas laikrakstos.
Paldies par līdzdalību "Narvesen" Preses dienās!

Divgadīgs bērns glābj savas mammās dzīvību

Divus gadus vecā Kono-
ra māmiņa epilepsijas
lēkmē zaudēja samaņu
un, iespējams, būtu
mirusi, ka puisēns laikā
nepieņemtu glābšanas
dienestam.

ASV telekompānija «Sky
News» rādījusi mazo Konoru
Franklendu, kas laikus nocē-
lis telefona klausuli, uzgriezis

numuru 999 un raudāms ilgi
saucis: «Māmiņ, māmiņ!»
Operatore noskaidrojusi zva-
nītāja adresi un uz turieni
aizsūtījusi policiju. Ierodoties
policistiem, viņš neko nav va-
rējis pateikt. Izrādās, ka Ko-
nors īsti vēl neprot runāt un
staigāt arī. 22 gadus vecā mā-
miņa Klēra, kurai aizvadīta-
jā gadā konstatēta epilepsija,
puiku sauc par mazo gudri-

nieku. Savukārt Drošības
dienesta virsnieki — par jau-
nāko varoni pasaules vēsturē.
Iespējams, ka uzgriezti glāb-
šanas dienesta telefonu 999
bērns iemācījies, vērojot TV
pārtraides. Kad televīzijas
pārtraides vadītājs zēnam jau-
tājās, kas jādara, ja mājās
kāds saslimis, Konors smai-
dot teicis — 999.

«Rīgas Balss»

RECEPTES

Uzkodas

200 g vārītas desas vai gabaliņš cepeša, 100
g Holandes vai Krievijas siers, 2 vārītas olas,
50-100 g sviesta, maltie pipari, sinepes, zaļu-
mi.

Desu (vai gaļu), sieru un olas samal-
gaļasmašīnā. Pieber piparus, pieliek maz-
liet sinepju un vienmērīgi sajauc ar mikstu
sviestu. No iegūtās masas izveido garenu
klaipiņu. Liek ledusskapī, lai sastingst, pēc
tam var griezt šķēlēs. Var uzkaisīt sasmal-
cinātus zaļumus, lociņus, dilles, pētersīļus.

Burkānu salāti ar apelsīniem

4 burkāni, 1 ābols, 1 apelsīns, 2 banāni vai
vīnogas, 1/2 citrona, cukurs vai medus, val-
rieksti.

Burkānus notīra un sarīvē uz rupjas rīves
kopā ar ābolu. Pieliek ripiņās sagrieztu
banānu un sarīvētu apelsīna un citrona mizi-
ņu. Visu viegli jaucot kopā, pievieno cit-

rona sulu, pēc garšas medu vai cukuru, rotā
ar banānu ripiņām, apelsīna daiviņām, vī-
nogām. Salātus var pārkaisīt ar sasmalcinā-
tiem valriekstiem.

Truša gaļas šašliks

Truša mīkstumu sagriež nelielos gabali-
ņos. 3-4 sīpolus sagriež gredzenos. Pievieno
2-3 ķiploka daiviņas, 1-2 ēdamkarotes etiķa,
zaļumus (dilles, baziliku), sāli pēc garšas.
Visam pārlej majonēzi un atstāj uz 10-12
stundām. Pēc tam cep šašliku.

Trusis majonēzē

Truša gaļas mīkstumu sagriež nelielos ga-
baliņos un vāra ūdenī. Kad ūdens gandrīz
izvārījies, pievieno taukus, 1-2 sagrieztus
burkānus, 1-2 paprikas, 2-3 sīpolus, 1-2
daiviņas ķiploka. Piparus, sāli pievieno pēc
garšas.

Visu apcep, pārlej ar krējuma un ma-
jonēzes maisījumu un pasautē.

TELE2

NARVESEN

solis no ikdienas